

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

14 december 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

DECREET INSTEMMING VERDRAG VAN AMSTERDAM

DECREET INSTEMMING OVEREENKOMSTEN BLEU EN ESTLAND, LETLAND EN LITOUWEN

DECREET BEKRACHTIGING BESLUIT VLAAMSE REGERING BEROEPSPROFIELEN LERAREN

RESOLUTIE INVOERING FIETSVERGOEDING PERSONEELSLEDEN VLAAMSE ADMINISTRATIE EN ONDERWIJSSECTOR

RESOLUTIE STATUUT EN RECHTSPOSITIE VT4

STATUUT PERSONEEL ALGEMEEN SECRETARIAAT VLAAMS PARLEMENT

REGLEMENT TOEKENNING MEDEWERKERS AAN VOORZITTER, LEDEN UITGEBREID BUREAU, FRACTIES EN VLAAMSE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

RECHTSPOSITIEREGELING MEDEWERKERS VOORZITTER, LEDEN UITGEBREID BUREAU, FRACTIES EN VLAAMSE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

Inhoud

Nr. 20

Maandag 14 december 1998

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstel van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Wijziging in de verwijzing naar commissie	1
Intrekking	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	2
Wijziging in de verwijzing naar commissie	2
Oriëntatienota	
Indiening en verwijzing	2
Advies van de Raad van State	
Indiening en verwijzing	2
Verslagen	
Indiening	2
Tekst aangenomen door de Commissies	
Indiening	6
Motie	
Indiening	6
Met redenen omklede motie	
Indiening	7
Motie van aanbeveling	
Indiening	7
Voorontwerpen van decreet	
Indiening	7
Mededelingen van de Vlaamse regering	
Indiening	7
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	
Indiening	8
Moties van gemeenten	
Indiening	8

Arresten van het Arbitragehof	8
Indiening	
Kennisgevingen van het Arbitragehof	8
Indiening	
Motie van orde	9
Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden	
Sprekers : de heren Gilbert Bossuyt, Johan De Roo en André Denys	
Voorstel van resolutie van de heer Arnold Van Aperen betreffende de invoering van een fietsvergoeding voor personeelsleden van de Vlaamse administratie en de onderwijssector – 974 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3	9
Bespreking	
Ontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie, de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijbehorende akten, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13, de slotakte en de bijlage, ondertekend in Amsterdam op 2 oktober 1997 – 1097 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2	10
Algemene bespreking	
Sprekers : de heren Herman Suykerbuyk, verslaggever, Karel De Gucht, Jef Sleenckx, Paul Van Grembergen en Karim Van Overmeire, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heer Johan Malcorps en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	30
Ontwerp van decreet houdende instemming met de volgende internationale akten :	
1. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en protocol, ondertekend in Brussel op 24 januari 1996 ;	
2. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 27 maart 1996 ;	
3. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Litouwen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 15 oktober 1997	
– 1138 (1998-1999) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	31
Sprekers : de heer Stefaan Platteau, verslaggever, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	34
Ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 september 1998 betreffende de beroepsprofielen van de leraren – 1182 (1998-1999) – Nrs. 1 en 2	34
Algemene bespreking	
Sprekers : de heren Freddy Sarens, André Van Nieuwerkerke, Kris Van Dijck en Ludo Sannen en minister Eddy Baldewijns	
Artikelsgewijze bespreking	42
Voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwé c.s. betreffende het statuut en de rechtspositie van VT4 – 1040 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2	42
Bespreking	
Statuut van het personeel van het algemeen secretariaat van het Vlaams Parlement	43
Bespreking	

Reglement van toekenning van medewerkers aan de voorzitter, aan de leden van het uitgebreid Bureau, aan de fracties en aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers

Rechtspositieregeling van de medewerkers van de voorzitter, van de leden van het uitgebreid Bureau, van de fracties en van de Vlaamse volksvertegenwoordigers

Bespreking

43

Spreker : de heer Paul Van Grembergen

Regeling van de werkzaamheden

44

VOORZITTER : De heer Francis Vermeiren, ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.39 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Dominiek Lootens-Stael, Dirk Van Mechelen, Roeland Van Walleghem, Riet Van Cleuvenbergen : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende instemming met de volgende internationale akten :
 1. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en het Europees Ruimte-Agentschap, ondertekend in Parijs op 26 januari 1993 ;
 2. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Europese Vrijhandelsassociatie, ondertekend in Brussel op 27 januari 1998 ;
 3. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Groep van Staten in Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Zuidzee en de uitgewisselde brieven, ondertekend in Brussel op 26 april 1993 ;
 4. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Samenwerkingsraad van de Arabische Golfstaten, ondertekend in Brussel op 11 mei 1993 ;
 5. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Toezichthoudende Autoriteit van de Europese Vrijhandelsassociatie, ondertekend in Brussel op 22 december 1994 en de uitgewisselde brieven, ondertekend in Brussel op 6 en 8 januari 1997 ;

6. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Conferentie van het Energiehandvest, ondertekend in Brussel op 26 oktober 1995 ;
7. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Liga van de Arabische Staten, ondertekend in Brussel op 16 november 1995 ;
8. het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en het Agentschap voor Culturele en Technische Samenwerking, ondertekend in Brussel op 16 november 1995

– 1249 (1998-1999) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

VOORSTEL VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Jos Stassen houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Film
 - 1246 (1998-1999) – Nr. 1.
 Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.

Wijziging in de verwijzing naar commissie

- Voorstel van decreet van de heer Hugo Marsoul houdende regeling van de archiefzorg
 - 90 (BZ 1995) – Nr. 1.
 Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport (voorheen verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften).

Intrekking

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingetrokken :

- Voorstel van decreet van mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh houdende wijziging van het decreet van 27 juni 1985 houdende erkenning en subsidiëring van de privaatrechtelijke

Voorzitter

Nederlandstalige archief- en documentatiecentra
– 1092 (1997-1998) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heer Paul Van Grembergen betreffende het verlenen van steun aan de beslissing van de Britse Law Lords dat Augusto Pinochet geen internationale onschendbaarheid geniet
– 1245 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.
- Voorstel van resolutie van de heer Joachim Coens betreffende de ondersteuning van een kwaliteitsvolle en fijnmazige fuifrastructuur in Vlaanderen
– 1247 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van resolutie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen betreffende de organisatie van economische zendingen onder leiding van leden van het koninklijk huis
– 1248 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

Wijziging in de verwijzing naar commissie

- Voorstel van resolutie van de heren Chris Vandebroeke en Paul Van Grembergen betreffende de organisatie van het archiefwezen
– 107 (BZ 1995) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport (voorheen verwezen naar de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften).

ORIËNTATIENOTA**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende oriëntatienota werd ingediend :

- Oriëntatienota Vlaams Zorgbeleid voor Ouderen, ingediend door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn
– 1251 (1998-1999) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Marino Keulen en Jos Stassen en mevrouw Nelly Maes houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren
– 988 (1997-1998) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur en Sport.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 14 (1998-1999) – Nr. 4.
- Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en

Voorzitter

- Huisvesting uitgebracht door de heer Peter Dufaux over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-A.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Jacques Laverge over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-B.
 - Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport uitgebracht door de heer Marino Keulen over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-C.
 - Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Peter Desmet over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-D.
 - Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-E.
 - Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-F.
 - Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer uitgebracht door de heren Joachim Coens en Patrick Lachaert over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-G.
 - Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften uitgebracht door de heer John Taylor over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-H.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Vandendriessche over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-I.
 - Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-J.
 - Verslag namens het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant uitgebracht door de heer Michiel Vandebussche over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-K.
 - Verslag namens de Werkgroep Gelijke Kansen en Emancipatie uitgebracht door de heer Peter De Ridder over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 13-L.
 - Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999
– 15 (1998-1999) – Nr. 14 + Bijlage.
 - Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften uitgebracht door de heren Michiel Vandebussche en Etienne Van Vaerenbergh over de hoorzitting in verband met hoofdstuk II.4 : de plaats van Brussel van de discussienota voor een verdere staatshervorming
– 253 (1995-1996) – Nr. 10.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid uitgebracht door de heer Michel Doomst over het voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwé c.s. betreffende het statuut en de rechtspositie van VT4
– 1040 (1997-1998) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Stefaan Platteau over het ontwerp van decreet houdende instemming met de volgende internationale akten :
 1. Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en protocol, ondertekend in Brussel op 24 januari 1996 ;
 2. Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 27 maart 1996 ;
 3. Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Litouwen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 15 oktober 1997
– 1138 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over de beleidsbrief Onderwijs. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1158 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften uitgebracht door de heer John Taylor over de beleidsbrief Ambtenarenzaken. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1169 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer uitgebracht door de heren Joachim Coens en Patrick Lachaert over de beleidsbrief Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1171 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Jacques Laverge over de beleidsbrief Vlaams buitenlands beleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1175 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport uitgebracht door de heer Marino Keulen over de beleidsbrief Cultuur. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1180 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Peter Desmet over de beleidsbrief Monumenten. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1181 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer André Van Nieuwkerke over het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 september 1998 betreffende de beroepsprofielen van de leraren
– 1182 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over de beleidsbrief Economie. Vlaanderen, Ondernemend Land : Bevordering van het ondernemerschap. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1185 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Economie. Vlaanderen, Ondernemend Land : Bevordering van het ondernemerschap. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1185 (1998-1999) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Energie. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1186 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over de beleidsbrief Landbouw, Tuinbouw en Visserij. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1187 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uit-

Voorzitter

- gebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Landbouw, Tuinbouw en Visserij. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1187 (1998-1999) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Mediabeleid uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over de beleidsbrief Media. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1188 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Werkgroep Gelijke Kansen en Emancipatie uitgebracht door de heer Peter De Ridder over de beleidsbrief Gelijkekansenbeleid. Gelijke kansen in Vlaanderen. Langzaam ? Maar zeker ! Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1198 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens het Advies- en Overlegcomité voor Brussel en Vlaams-Brabant uitgebracht door de heer Michiel Vandebussche over de beleidsbrief Brusselse Aangelegenheden. Brussel, de uitgestoken hand ... Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1199 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over de beleidsbrief Financiën en begroting. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1200 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften uitgebracht door de heer John Taylor over de beleidsbrief Vlaanderen herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1201 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Vandendriessche over de beleidsbrief Gezondheidsbeleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1202 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting uitgebracht door de heer Peter Dufaux over de beleidsbrief Binnenlandse Aangelegenheden. Vlaanderen sturen – Lokaal besturen. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1208 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting uitgebracht door de heer Peter Dufaux over de beleidsbrief Huisvestingsbeleid. Kwaliteitsvol wonen voor iedereen. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1209 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting uitgebracht door de heer Peter Dufaux over de beleidsbrief Stedelijk beleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1210 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Vandendriessche over de beleidsbrief Armoede. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1211 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Statistiek. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1212 (1998-1999) – Nr. 2.
 - Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Toerisme. Vlaanderen-Europa 2002. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1213 (1998-1999) – Nr. 3.
 - Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting uitgebracht door de heer Peter Dufaux over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 11.
 - Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport uitgebracht door de heer Marino Keulen over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 12.
 - Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Peter Vanvelthoven over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 13.

Voorzitter

- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Peter Desmet over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 14.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 15.
- Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer uitgebracht door de heren Joachim Coens en Patrick Lachaert over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 16.
- Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften uitgebracht door de heer John Taylor over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 17.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Vandendriessche over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 18.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 19.
- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin uitgebracht door de heer Bart Vandendriessche over de beleidsbrief Gezin en Welzijn. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1215 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud uitgebracht door de heer Peter Desmet over de beleidsbrief Leefmilieu, Natuur, Landinrichting en Landschappen. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1217 (1998-1999) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over de beleidsbrief Tewerkstelling. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1218 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Tewerkstelling. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1218 (1998-1999) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Jos De Meyer over de beleidsbrief Het Vlaamse Wetenschaps-, Technologie- en Innovatiebeleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1219 (1998-1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden uitgebracht door de heer Eddy Schuermans over de beleidsbrief Het Vlaamse Wetenschaps-, Technologie- en Innovatiebeleid. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1219 (1998-1999) – Nr. 3.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende tekst aangenomen door de commissies werd ingediend :

- Tekst aangenomen door de commissies over het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999
– 1214 (1998-1999) – Nr. 20.

MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

Voorzitter

- Motie van de heren Johan De Roo en Gilbert Bossuyt c.s. houdende verzoek tot raadpleging van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heer Guy Swennen en mevrouw Sonja Becq c.s. houdende de organisatie van de zorgverzekering
– 1239 (1998-1999) – Nr. 2.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede motie werd ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Ward Beysen en Patrick Lachaert tot besluit van de op 9 december 1998 door de heer Ward Beysen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Steve Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de moeilijkheden en de behandelingstermijn bij de afhandeling van bouwdo-siers
– 1252 (1998-1999) – Nr. 1.

MOTIE VAN AANBEVELING**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie van aanbeveling werd ingediend :

- Motie van aanbeveling van de heren Didier Ramoudt, Jacques Laverge en Karel De Gucht tot besluit van het in commissie gehouden debat over de beleidsbrief Toerisme. Vlaanderen-Europa 2002. Beleidsprioriteiten 1998-1999
– 1213 (1998-1999) – Nr. 2.

VOORONTWERPEN VAN DECREET**Indiening**

De voorzitter : De volgende voorontwerpen van decreet werden ingediend :

- Voorontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid met titels betreffende integraal waterbeheer, oppervlakte-waterkwaliteit, oppervlaktewaterkwantiteit, grondwater en watervoorziening, goedgekeurd door de Vlaamse regering op 24 november 1998 (VR 13/1998-1999) ;
- Voorontwerp van decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals op 28 oktober 1998 principeel goedgekeurd door de Vlaamse regering en voorgelegd aan de Raad van State (VR 14/1998-1999).

Deze voorontwerpen van decreet liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 31 oktober 1998 (DOC 48/1998-1999) ;
- Werkprogramma van de Europese Commissie voor 1998 en 1999 en de nieuwe wetgevingsinitiatieven voor 1999 (DOC 49/1998-1998).

Deze mededelingen van de Vlaamse regering liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de SERV werden ingediend :

- Advies met betrekking tot het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs X (DOC 43/1998-1999) ;
- Advies met betrekking tot de structurering van het overleg tussen en met de werkgelegenheidsbureaus in Vlaanderen (DOC 44/1998-1999) ;
- Advies over het voorontwerp van decreet betreffende de geestelijke gezondheidszorg (DOC 45/1998-1999) ;
- Advies over het ontwerp milieubeleidsovereenkomst “Afgedankte voertuigen” (DOC 46/1998-1999) ;
- Advies over het voorontwerpdecreet “Milieu- en veiligheidsrapportage” (DOC 47/1998-1999).

Deze mededelingen van de SERV liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

MOTIES VAN GEMEENTEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende moties van gemeenten werden ingediend :

- Motie van het OCMW van de gemeente Maldegem aangaande de doorverwijzing door de dienst vreemdelingenzaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken van kandidaat politiek vluchtelingen naar OCMW's als verplichte plaats van inschrijving, goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn op 17 november 1998 (DOC 42/1998-1999) ;
- Motie van het OCMW van de gemeente Haaltert aangaande de doorverwijzing door de

dienst vreemdelingenzaken van het Ministerie van Binnenlandse Zaken van kandidaat politiek vluchtelingen naar OCMW's als verplichte verblijfplaats van inschrijving, goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn op 26 november 1998 (DOC 50 /1998-1999).

Deze moties van gemeenten liggen ter inzage op het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Arrest nr. 120/98 van 3 december 1998 ;
- Arrest nr. 121/98 van 3 december 1998 ;
- Arrest nr. 122/98 van 3 december 1998 ;
- Arrest nr. 123/98 van 3 december 1998 ;
- Arrest nr. 124/98 van 3 december 1998 ;
- Arrest nr. 125/98 van 3 december 1998 ;
- Arrest nr. 126/98 van 3 december 1998.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het Secretariaat van het Vlaams Parlement, afdeling Decreetgevend Secretariaat :

- Rolnummer 1447 ;
- Rolnummer 1341 en 1460 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1428 ;
- Rolnummer 1444 ;
- Rolnummer 1449 ;

Voorzitter

- Rolnummers 1311 en 1438 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1448 ;
- Rolnummers 1384, 1385, 1415, 1419, 1420, 1434, 1435, 1436, 1437, 1441, 1442, 1443, 1455, 1463 en 1465 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1378 ;
- Rolnummer 1451 ;
- Rolnummer 1464.

MOTIE VAN ORDE**Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 46 van ons Reglement heeft de heer Bossuyt bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, volgens mij moet er eerst worden gestemd om het voorstel van de heer Van Aperen aan de agenda toe te voegen. Er was een schriftelijke vraag om dat te doen. Het parlement moet zich daarover bij voorrang uitspreken.

De voorzitter : U hebt gelijk, maar dat zal gebeuren op het ogenblik dat het op de agenda komt.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, als er afspraken worden gemaakt, moeten die ook worden gehouden.

De voorzitter : Mijnheer Bossuyt, ik dank u dat u mij daarover inlicht.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik wil erop wijzen dat het voorstel van resolutie van de heer Van Aperen betreffende de invoering van een fietsvergoeding voor personeelsleden van de Vlaamse administratie en de onderwijssector al op de agenda staat. Normaal gezien moet daar echter wel een stemming over worden gehouden omdat het om een voorstel gaat dat geen meerderheid heeft gehaald in de commissie.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, de heer Bossuyt en de heer De Roo hebben inderdaad gelijk. Dit voorstel heeft net geen meerderheid gehaald in de commissie. Het lijkt me het best om nu meteen te stemmen of we het al dan niet zullen behandelen in plenaire vergadering. Ik wil meteen ook een oproep doen aan de leden van de meerderheid om dit voorstel toch te behandelen. Het voorstel van resolutie van de heer Van Aperen sluit immers perfect aan bij het beleid van de Vlaamse regering om in Vlaanderen het gebruik van de fiets te bevorderen.

De voorzitter : Collega's, ik heb zopas vernomen dat de fractievoorzitters inderdaad een overeenkomst hebben dat er bij het begin van deze plenaire vergadering zou worden gestemd over het al dan niet behandelen van dit voorstel van resolutie.

De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, men heeft altijd al de procedure gevolgd om bij zulke gevallen te stemmen bij het begin van de vergadering. U was blijkbaar eerst van plan om later pas de stemming te houden. Ik wil niet dat er op zo een manier een precedent zou worden geschapen. De stemming moet dus nu meteen plaatsvinden.

De voorzitter : Mijnheer Bossuyt, nu ik vaststel dat iedereen het erover eens is om hierover meteen te stemmen, heb ik er uiteraard geen enkel probleem mee dat dit inderdaad gebeurt. Dit heeft niks te maken met het scheppen van een precedent.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Arnold Van Aperen betreffende de invoering van een fietsvergoeding voor personeelsleden van de Vlaamse administratie en de onderwijssector – 974 (1997-1998) – Nrs. 1 tot 3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Van Aperen betreffende de invoering van een fietsvergoeding voor personeelsleden van de Vlaamse administratie en de onderwijssector dat luidt als volgt :

Voorzitter

Het Vlaams Parlement,

– gehoord de op 11 maart 1998 in commissie gestelde mondelinge vraag van de heer Arnold Van Aperen aan de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het invoeren van fietsvergoedingen voor ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap ;

– gehoord het antwoord van de minister ;

– overwegende dat

1° uit een recente enquête blijkt dat bijna 11 % van de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap gebruik maakt van de fiets voor verplaatsingen in het kader van het woon-werk-verkeer ;

2° op dit ogenblik een voorstel wordt uitgewerkt tot bevordering van het fietsgebruik voor het woon-werk-verkeer voor personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en voor personeelsleden van de Vlaamse Openbare Instellingen ;

3° in het voorstel van de minister de personeelsleden van de Vlaamse onderwijssector klaarblijkelijk niet zullen kunnen genieten van de uit te werken regeling ;

4° de grootste verantwoordelijkheid voor het oplossen van de mobiliteitsproblematiek bij het Vlaamse Gewest ligt, onder meer door het stimuleren van alternatieve vervoersmiddelen zoals de fiets ;

– vraagt de Vlaamse regering :

1° het voorstel tot invoering van een fietsvergoeding voor personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en voor personeelsleden van de Vlaamse Openbare Instellingen dat wordt voorbereid, zo snel mogelijk te concretiseren en uit te voeren ;

2° de toepassing van dat voorstel uit te breiden tot de personeelsleden van de Vlaamse onderwijssector ;

3° daartoe zo snel mogelijk de nodige middelen op de begroting uit te trekken.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie verworpen.

Bij brief van maandag 23 november 1998 heeft de heer Van Aperen verzocht dit voorstel van resolutie op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform artikel 69, punt 5 van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking van dit voorstel van resolutie.

De leden die voorstander zijn van het aanvatten van de bespreking, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

De bespreking wordt niet aangevat.

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met het Verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie, de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijbehorende akten, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13, de slotakte en de bijlage, ondertekend in Amsterdam op 2 oktober 1997

– 1097 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie, de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijbehorende akten, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13, de slotakte en de bijlage, ondertekend in Amsterdam op 2 oktober 1997.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Suykerbuyk, verslaggever, heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de

Suykerbuyk

minister-president, waarde collega's, de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op 12 november 1998 het ontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Amsterdam besproken. De minister-president heeft het ontwerp van decreet toegelicht. U kunt dit uitvoerig lezen in het verslag. Ik meen echter dat de volgende punten een speciale vermelding verdienen.

Ten eerste is er de rol van de intergouvernementele conferentie, die haar werkzaamheden in 1996 begon, in functie van dit verdrag. Het Vlaams Parlement keurde op 5 juni 1996 een resolutie goed waarbij de prioriteiten van dit parlement voor de intergouvernementele conferentie werden vastgelegd.

Ten tweede moeten de volgende zes punten inhoudelijk worden benadrukt.

Er is een belangrijke sanctioneringsmogelijkheid voor die lidstaten die de rechten van de mens schenden, namelijk schorsing van hun lidmaatschap. Het taalgebruik, zowel bij vragen van als in antwoorden aan de burger in Europa, wordt een primair Europees recht, ook voor het gebruik van het Nederlands als werktaal. Het sociaal beleid wordt verdiept. In het verdrag werd ook een werkgelegenheidsparagraaf ingeschreven. Naast de economie wordt ook het milieu een doelstelling van het verdrag. Ten slotte wordt de cultuurparagraaf gewijzigd, doordat de culturele invalshoek lichtjes wordt versterkt.

Ten derde wordt toegegeven dat dit verdrag institutioneel een mager beestje is. Het werd dan ook door verschillende leden zo omschreven. Toch komt het Europees Parlement er versterkt uit, dankzij de medebeslissingsprocedure. Tevens werd het werkerrein van het Comité van Regio's uitgebreid.

Ten vierde wordt met dit verdrag gepoogd een sterker gemeenschappelijk buitenlands beleid en veiligheidsbeleid op poten te zetten.

We moeten concluderen dat het Verdrag van Amsterdam slechts een tussenstap is. Er zijn nog te veel breuklijnen tussen grote en kleine lidstaten, tussen aanhangers van het Atlantische en van het Europese veiligheidsconcept, tussen nettobetalers en -ontvangers, tussen federalisten en intergouvernementelen, enzovoort. Die vele breuklijnen maakten de grote stap voorwaarts onmogelijk.

Uit de toezeggingen namens de verschillende fracties bleek – merkwaardig genoeg – dat de standpunten goed werden afgewogen. Iedere fractie onderkende de goede en slechte resultaten van dit verdrag. Het werd dan ook omschreven als een kleine, maar niet verkeerde stap. Volgens sommigen is er niets kwaads geschied, anderen spreken van een tussenstap in een proces.

Kortom, met enige overdrijving kan men zeggen dat de ja-stemmen de nee-stemmen hadden kunnen zijn of omgekeerd. Ik herhaal dat het een overdrijving is. We kunnen immers niet alle fracties over dezelfde kam scheren. Er waren er die enthousiaster waren dan anderen, zoals bijvoorbeeld de VLD-fractie. Het Vlaams Blok wilde dan weer zo weinig mogelijk nationale soevereiniteit aan Europa overdragen. Voor het overige lagen de standpunten in de commissie vrij dicht bij elkaar.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Suykerbuyk, u zegt dat sommige fracties meer uitgesproken voorstander waren. Het was niet uw bedoeling, maar het lijkt wel alsof u de VLD en het Vlaams Blok in één adem noemt. Ik wil erop wijzen dat beide fracties een weliswaar uitgesproken maar tegengestelde mening hadden. Dit onderscheid moet absoluut worden gemaakt. Ik zit niet graag met deze heren in dezelfde zak.

De heer Herman Suykerbuyk : U kan misschien de indruk hebben dat ik met deze opsomming aan hineininterpretatie zou doen. Dat is echter niet het geval. Ik aanvaard dus uw verduidelijking.

Het zou een verkeerde conclusie zijn dat de standpunten voor en tegen zo dicht bij elkaar lagen dat men evengoed met een overweldigende meerderheid het verdrag had kunnen verwerpen. Er is immers ook het psychologische aspect. Een Europees verdrag wordt niet gauw afgekeurd, ook al kan men redetwisten over de vraag of het wel veel inhoud heeft. Alleen al het ritueel is belangrijk. Psychologisch is het niet goed de voortgang, hoe bescheiden ook, zonder ernstige redenen te verstoren.

Hoe dan ook bracht deze opstelling van de fracties een interessant debat met zich. Men heeft zich minder in de inhoud van het verdrag verdiept en meer over achterliggende evoluties gesproken. Daardoor werden meer vaststellingen gedaan en beschouwingen gemaakt dan veroordelingen uitgesproken. Er werd gezegd dat de Vlaamse regering geen blaam trof, omdat ze zich heeft gehouden aan wat was

Suykerbuyk

overeengekomen in vorige discussies, naar aanleiding van moties tot aanbeveling en resoluties die hier in het parlement werden goedgekeurd. Niemand heeft het absoluut onaanvaardbaar uitgesproken. Kortom, iedereen, ook de regering, heeft een nette afweging gemaakt tussen de pro's en de contra's op het moment dat ze de commissie vroeg om met dit verdrag in te stemmen.

De minister-president heeft gezegd dat de bespreking in de commissie atypisch was en dat is juist, omdat deze niet in de eerste plaats ging over punctuele gegevens en vragen, die zich ongetwijfeld aandienen, maar veeleer over de actuele evoluties in Europa en haar instellingen, de vooruitzichten zowel als de manco's, het moeizame zoeken naar de juiste manier waarop lidstaten en deelstaten in het complexe net van Europese instellingen moeten worden ingepast. Dit alles met het oog op een aantal essentiële zelfstandigheden en subsidiariteiten, behoud van democratie, aandacht voor werkgelegenheid, veiligheid, milieu en culturele verscheidenheid.

Aan deze bespreking namen alle fracties deel. Allen legden hun klemtonen, maar er was veel gemeenschappelijks, zowel in kritiek als in positieve vaststellingen.

Laat me toe in algemene zin te poneren dat zowat alle beleidsopties en instellingen kritisch werden besproken. Het Comité van de Regio's scoorde laag, hoewel sommigen het een nuttige contactplaats vonden voor politieke leiders om zich Europees op te warmen.

Het Europees Parlement zou dankzij het verbeterde medebeslissingsmechanisme gewonnen hebben. In dit verband werd een levendige en erg nuttige gedachte-oefening gehouden over de Europese besluitvorming en meer bepaald de deelname van de deelstaten daaraan, of minstens van de zogenaamde constitutionele regio's.

De discussie was interessant omdat ze begon bij een gekende stelling van de Senaat van de Regio's. Daarop kwam de vraag of het goed was nog maar eens een instelling op te richten. Met de vraag wat dan wel moet gebeuren, kwam het punt aan de orde, dat via de bestaande ministerraad de deelstaten hun plaats aan de Europese beslissingstafel moeten krijgen. Natuurlijk moet men beseffen dat het regionale draagvlak in de diverse lidstaten niet hetzelfde is.

Algemeen werd het sociale en werkgelegenheids-luik positief beoordeeld, evenals de verscheidene punten die in de resolutie van 5 juni 1996 van het Vlaams Parlement zijn opgesomd en waarvoor de regering actief en met succes heeft geijverd. Het verslag is op dat punt volledig.

Tot slot nog twee zaken. Ten eerste, in de commissie is terecht gewezen op het feit dat als gevolg van meerdere gedachtewisselingen, gevolgd door een motie van aanbeveling, een gemeenschappelijk aanvoelen en een visie zijn gegroeid. De grenzen tussen meerderheid en minderheid werden volgens de minister-president moeiteloos overschreden. Ik stel me als verslaggever de vraag of men in dit geval dan mag spreken over een soort Vlaams unionisme als het gaat over de buitenlandse politiek, al dan niet beperkt tot Europa.

Ten tweede : in zijn afsluitende beschouwing heeft de minister-president gewezen op het aloude gegeven dat verdragen steeds de feiten achternalopen. Het feit van de ene Europese Monetaire Unie is inderdaad een belangrijk gegeven en zal allicht veel sneller gevolgen hebben op het economisch en werkgelegenheidsvlak, maar het zal ook tot fiscale harmonisering leiden.

In dit verband mag worden verwezen naar hetgeen de federale vice-premier en minister van Begroting Van Rompuy recent zegde, namelijk dat als gevolg van de euro de fiscale harmonisering op de agenda zou komen. Dat wist iedereen. Dat het echter naar aanleiding van de recente stellingname van de Duitse minister van Financiën Lafontaine zo snel zou gebeuren, daardoor werden velen verrast. Dit illustreert dat verdragen werkelijkheden vastleggen, maar ze bestaan slechts na een moeizaam groeiproces. Ziehier, mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, een poging om het gesprek in de commissie op een synthetische wijze weer te geven. Ik verwijs voor het overige uitdrukkelijk naar het schriftelijk verslag.

In de commissie werd het ontwerp van decreet goedgekeurd met negen stemmen voor, twee stemmen tegen, bij één onthouding. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, mevrouw de minister, collega's, de VLD zal het Verdrag van Amsterdam met overtuiging goedkeuren omdat we denken dat het in wezen een goed verdrag is.

De Gucht

Het Verdrag van Amsterdam dient te worden geëvalueerd binnen de globale geschiedenis van de Europese integratie. Dit verdrag maakt in feite deel uit van een trilogie : het Verdrag van Maastricht, het thans voorliggende Verdrag van Amsterdam en het verdrag dat er zal komen als men een aantal institutionele beslissingen zal moeten nemen in het licht van de uitbreiding van de Europese Unie. Met het Verdrag van Amsterdam worden daartoe in ieder geval reeds enkele bijzonder belangrijke stappen gezet.

Sta mij toe het eerst even te hebben over de link tussen het institutionele aspect en de uitbreiding. Het Verdrag van Amsterdam werd wel eens het verwijt gemaakt dat het geen antwoord bood op een aantal noodzakelijke wijzigingen aan de werking van de instellingen, precies in het licht van die uitbreiding. Dat zal ik niet ontkennen. Toch denk ik dat de binding tussen de herziening en de werking van de instelling enerzijds en de uitbreiding van de Europese Unie anderzijds geen nieuw gegeven is, rekening houdend met het feit dat we reeds aan onze vijfde uitbreiding toe zijn.

De pessimistische visie als zou een verdere uitbreiding van de Europese Unie tot een totale ineenstorting leiden van ons hele institutionele systeem is maar één kant van de medaille. De andere kant van de medaille toont ons echter aan dat – zoals de geschiedenis ons heeft geleerd – een uitbreiding altijd de aanzet is geweest om de noodzakelijke stappen te zetten en de besluitvorming dienovereenkomstig aan te passen. Die stappen gingen steeds in de richting van een nog grotere democratisering met meer meerderheidsbeslissingen in de Raad van Ministers, met een grotere bevoegdheid voor het Europees Parlement en met de sterkere benadrukking van de centrale rol van de Europese Commissie.

Er is dus geen enkele reden om over dit alles fatalistisch te gaan doen en te denken dat een en ander zal leiden tot een verwatering van het communautair mechanisme. Er staan ons onder druk van de omstandigheden vanzelfsprekend zware politieke discussies en onvermijdelijke botsingen te wachten, maar die zullen, in het licht van de uitbreiding met een aantal Oost-Europese staten, leiden tot een verdere democratisering van de Europese instellingen.

Wat Amsterdam betreft, is men er niet toe gekomen een aantal wijzigingen aan te brengen aan de werking van de Europese Commissie en aan het

democratischer functioneren van de Raad van Ministers. Voor het Europees Parlement daarentegen heeft men wel fundamentele stappen gezet. Dit is deels toeval, want op de slotconferentie van Amsterdam wist men reeds hoe het Europees Parlement vorm zou moeten krijgen in een uitgebreide unie, maar nog niet hoe dit diende te gebeuren voor de Europese Commissie en de Raad. Onze eigen premier Dehaene is daar trouwens niet vreemd aan.

Gelukkig heeft men toen de wijsheid gehad niet terug te komen op wat men voor het Europees Parlement reeds min of meer had beslist, namelijk dat die medebeslissingsprocedure de regel zou worden, wat ondertussen het geval is. Ook zou die medebeslissingsprocedure worden vereenvoudigd, zodat het Europees Parlement niet langer – zoals in het Verdrag van Maastricht – in een positie werd gedrongen dat het een veto diende uit te spreken met een bijzondere meerderheid van het aantal leden, maar dat het, voor de terreinen in het licht van de medebeslissingsprocedure, op voet van gelijkheid met de Raad van Ministers zou kunnen beslissen.

U weet hoe de procedure ongeveer in elkaar steekt. Als het Europees Parlement en de Raad ergens niet uitraken, dan moeten de vijftien ministers en vijftien parlementsleden samen een tekst opstellen die moet worden aanvaard door het Europees Parlement en door de Raad van Ministers. Als een van beide instellingen verstek geeft, dan komt er geen enkele wet tot stand. Dit is bijna een prototype van het bicameraal systeem van de VS, en van het Amerikaanse besluitvormingssysteem zou toch niemand durven beweren dat het niet democratisch is.

Ik vind dit een bijzonder paradoxale situatie. Het Europees Parlement heeft in twintig jaar tijd een enorme evolutie gekend. Het is geëvolueerd van een adviserend orgaan dat sommigen een 'praatbarak' noemden, – ik heb dit altijd een heel oneerbiedige term gevonden voor een instelling die haar weg nog zocht en bevocht in moeilijke omstandigheden – tot een orgaan dat op heel belangrijke terreinen van de besluitvorming op voet van gelijkheid met de Raad van Ministers kan beslissen. Toch wordt van dit Europees Parlement nog steeds beweerd dat het geen macht noch impact heeft, dat de bevoegdheden nogal beperkt zijn, en men laat nog steeds uitschijnen dat de nationale en regionale parlementen over meer bevoegdheden beschikken.

De Gucht

Ik heb een aantal jaren gezeteld in het Europees Parlement, daarna ben ik een jaar lid geweest van de Senaat, en nu maak ik deel uit van het Vlaams Parlement. Mijnheer de minister-president, ik zeg u met overtuiging dat het Europees Parlement veel meer bevoegdheden heeft dan om het even welk ander parlement op het Europese vasteland. Ik zei dit reeds toen ik lid was van het Europees Parlement, maar ik zeg dit nu met nog veel meer overtuiging. Zegt u mij eens welk ander nationaal parlement zelfs over een concreet onderwerp aan tafel kan zitten met de ministers, waarna pas iets tot stand komt als beide groepen akkoord gaan.

Ik weet dat we dit niet volledig kunnen vergelijken met de Vlaamse situatie, maar u moet toch toegeven dat de situatie verschilt en dat de Europese besluitvorming steeds meer evolueert naar een bicameraal systeem waarbij tot een vergelijk moet worden gekomen voor er verdere stappen kunnen worden gezet. U zult misschien beweren dat we deze situatie helemaal niet kunnen vergelijken met de Belgische situatie of met de situatie van de andere Europese nationale staten. Dit klopt, maar het is voor de Europese ministers die uit een andere omgeving kwamen, een enorme psychologische schok geweest om met parlementsleden – met dit soort eenvoudige lieden, mijnheer de verslaggever – tot een vergelijk te moeten komen. De Raad is immers niet langer oppermachtig als hij het niet eens wordt met het Europees Parlement. Dit heeft heel wat aanpassingen gevergd, maar deze grote stap werd gelukkig genomen met het Verdrag van Amsterdam.

Collega's, het Verdrag van Amsterdam heeft alleen al om die reden een bijzonder grote betekenis. Ik weet dat het verdrag ook een aantal minder goede zaken bevat. Een van de grote uitdagingen van het verdrag was de zogenaamde tweede pijler of het Europees veiligheidsbeleid. Op dat vlak is er niets gebeurd. Er werden heel wat teksten gewijzigd, maar de politieke impact is net dezelfde gebleven als voor het Verdrag van Amsterdam. We moeten dit in alle eerlijkheid toegeven.

Heel recent werden initiatieven ondernomen om er wel iets aan te doen door een soort van Europese defensiemacht op te richten. Ik hoop het tegenovergestelde, maar ik vrees dat van deze nieuwe pogingen evenmin veel terecht zal komen en dat we tijdens de eerstkomende jaren bijzonder weinig echt positieve veranderingen zullen mogen verwachten op dit vlak. Dat zal wellicht pas gebeuren op het ogenblik dat er een grote crisis ontstaat.

De vraag is hoe groot die crisis dan moet zijn. Uiteindelijk hebben de Europese instellingen ook geen lessen getrokken uit wat in Joegoslavië is gebeurd, wat toch een drama was. Welk groot conflict moet er gebeuren om ervoor te zorgen dat men op het vlak van veiligheid een stuk soevereiniteit afstaat ?

In Amsterdam had men vooruitgang moeten boeken inzake fiscaliteit. In een interne markt, die bovendien een monetaire unie is, is het noodzakelijk op bepaalde vlakken tot fiscale harmonisatie te komen. Ik wil me niet uitspreken over de graad van fiscale harmonisatie. Een van de problemen daarbij is dat voor fiscaliteit binnen de Raad van Ministers nog altijd unanimiteit geldt. In de aanloop naar de Europese Raad van Wenen heeft men kunnen vaststellen dat de meningen op dat vlak erg verdeeld zijn en blijven. Het is jammer dat men daar in Amsterdam niets aan heeft gedaan. Men zal er nooit uitgeraken zolang men blijft discussiëren over de vraag of men in de toekomst over fiscaliteit met een meerderheid moet beslissen of niet. Men moet volgens mij in de toekomst afstappen van de unanimiteit in de Raad van Ministers in functie van wat er op fiscaal vlak effectief moet gebeuren.

Een derde punt was het probleem van ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, de zogenaamde derde pijler. De teksten in het Verdrag van Amsterdam geven daarover een bijzonder ingewikkelde indruk. Men heeft de derde pijler in het verdrag geïntegreerd en voor een deel gecommunautiseerd. Toch is de aangegeven richting belangrijk. Er is de politieke wil om op het vlak van asiel- en immigratiebeleid tot een Europees beleid te komen. Men realiseert zich dat het enkel nog op dat vlak kan gebeuren. In tegenstelling tot het Verdrag van Maastricht heeft men nu beslist om het Hof van Justitie zijn rechtmatige rol te geven in dit proces. In het Verdrag van Maastricht had het Europees Hof van Justitie niets te zeggen over de binnenlandse veiligheid. Nochtans zijn asiel- en immigratiebeleid en politionele samenwerking terreinen die bijzonder sterk inwerken op de persoonlijke vrijheid. Het Hof van Justitie heeft nu een duidelijke rol gekregen in de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid. Dat is erg belangrijk voor het respect van het individu.

Een ander punt dat voorlag in Amsterdam, en waarop men nog bijzonder weinig vooruitgang heeft geboekt, is het gewicht van de regio's. Ik bekijk dat niet alleen vanuit het oogpunt van de impact van de regio's op de besluitvorming, maar ook vanuit het oogpunt van het respect voor de

De Gucht

kleinere culturele gemeenschappen in Europa. Op het vlak van de besluitvorming blijven we geblokkeerd.

De verslaggever heeft er al op gewezen dat in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden de overtuiging heerste dat het Comité van de Regio's op korte termijn geen belangrijke politieke rol zal spelen. We moeten andere mechanismen zoeken om de rol van de regio's binnen Europa op te eisen. Dat is geen gemakkelijke aangelegenheid, omdat de graad van regionalisering enorm verschilt van lidstaat tot lidstaat. Wij staan duidelijk aan de positieve kant van de evolutie, terwijl andere landen nog centralistisch zijn ingesteld.

Ik zou willen terugkomen op een voorstel dat ik al verschillende malen heb geformuleerd, ook in het Europees Parlement. Ik pleit voor een formule waardoor de regio's wel degelijk een rechtstreekse impact krijgen op de raad van ministers voor die materies waar ze exclusief voor bevoegd zijn. Dat kan perfect als men de stemmen per lidstaat opsplijst. Dat zou de normaalste zaak van de wereld zijn. België en Duitsland werden gefederaliseerd, omdat de regio's van deze landen politieke problemen verschillend benaderen. In een democratisch Europa zouden de verschillen qua geardeerdheid en invalshoeken tot uiting moeten komen.

Dezelfde opmerking geldt voor de bescherming van de kleinere culturele gemeenschappen. Ik ben op termijn niet pessimistisch gestemd, omdat in een steeds grotere Europese Unie elke cultuur een minderheidscultuur zal worden. In een Europa met 25 lidstaten zal niemand's invloed overheersen, elke cultuur zal ooit de behoefte voelen aan bescherming.

De VLD keurt het Verdrag van Amsterdam met overtuiging goed. We zijn niet blind voor de gebreken, maar willen dit verdrag bekijken in een historische evolutie. Dit is een bijzonder nuttige tussenstap, niet in het minst voor het Europees Parlement. Dit verdrag zou bij referendum moeten worden voorgelegd aan de bevolking. Dat zou een politiek debat over deze essentiële staatkundige en politieke evolutie bevorderen. Dat debat wordt hier niet gevoerd, ook binnen de partijen bleef dat zeer beperkt. Nochtans maakt dat deel uit van de democratie. (*Applaus bij de VLD, de CVP, de SP en de VU*)

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik dank de heer Suykerbuyk voor zijn uitstekend verslag. Ik zal hier niet alle aspecten behandelen die al aan bod zijn gekomen in de heldere uiteenzetting van de heer De Gucht. Ik zal me beperken tot een bespreking van het sociale aspect. In welke mate en hoe kan Europa bijdragen tot een meer sociale samenleving, en waar zijn er nog knelpunten ?

Ten eerste moet worden gezegd dat de Europese integratie een proces met hoogten en laagten is. Vandaag bevinden we ons in een dalmoment, en het Verdrag van Amsterdam bewijst dat. Een aantal domeinen boeken vooruitgang. Maar volgens mij wordt het centrale politieke doel niet gerealiseerd. Amsterdam bereidt Europa niet voor op de uitbreiding. Onze fractie zal het Verdrag goedkeuren omdat in Amsterdam niet meer kon worden bereikt.

Vooraf het tijdsklimaat is een nadeel. Het egoïsme speelt een grote rol. Elk land heeft geprobeerd om het laken naar zich toe te trekken. Ik geef een voorbeeld. Toen mevrouw Thatcher had geëist dat het Verenigd Koninkrijk exact evenveel zou terugkrijgen van de Unie als het had bijgedragen, was iedereen erg geschokt. Vandaag duikt dezelfde houding echter opnieuw op. Vandaag zijn het meerdere lidstaten die dat eisen. De verontwaardiging van weleer is afgezwakt en heeft plaatsgemaakt voor een ieder-voor-zichmentaliteit. Dat is een gevaarlijke ontwikkeling.

De solidariteit mag niet in vraag worden gesteld, want het gaat om het wezen van de Unie. Enkele voorbeelden over de kwestie van de uitbreiding van de Europese Unie zullen dit aantonen. Die uitbreiding is een belangrijk objectief, want zij biedt de kandidaat-lidstaten een toekomst. Ze betonen de stabiliteit en de vrede op het Europese continent. Ik hou echter niet van de prognoses van de commissie, die stelt dat het huidige budgettaire keurslijf zal volstaan in de toekomst. Dat betekent dat de middelen voor het zogenaamde structuurbeleid in de toekomst over een veel groter gebied moeten worden verdeeld.

In het licht van de grote werkloosheid gaat het vandaag met de Unie de verkeerde kant op. We mogen niet vergeten dat het succes van de eurozone afhankelijk is van de mate waarin in die zone een sterke sociale cohesie bestaat. Er is op dat vlak nog veel werk aan de winkel, en het structuurbeleid is daartoe een nuttig instrument. Heel wat gebieden die tot de muntzone zullen behoren, zul-

Sleecx

len het zonder dat instrument moeten doen. We hopen dat er geen sociale spanningen komen omdat zwakkere regio's een ander monetair beleid nodig hebben dan sterkere. Dit zou wel eens voor zeer grote sociale spanning kunnen zorgen in de Unie.

Een ander voorbeeld handelt over de slagkracht van de Unie. Alle lidstaten gaan akkoord met de uitbreiding van de Unie. Slechts een kleine minderheid – en ik wens dat te benadrukken – acht het een absolute noodzaak de Unie werkbaar te houden. Het bestaan van het vetorecht in heel wat domeinen vormt een van de grootste handicaps. Dit bemoeilijkt in ernstige mate de werking van de Unie. Ook indien er morgen veertien regeringen zijn die de Europese sociale wetgeving wensen aan te passen terwijl één lidstaat zich daartegen kant, zal die wetgeving worden geblokkeerd. Als socialisten stellen we duidelijk dat beslissingen moeten kunnen worden doorgevoerd meerderheid tegen minderheid. Dit geldt des te meer bij een uitbreiding van de Unie.

Uit deze ontwikkelingen trek ik een aantal conclusies. In de Europese Unie bestaat er geen eensgezindheid over de finaliteit van het Europese avontuur. Het is spijtig te moeten vaststellen dat daardoor de Europese Unie een politiek project mist. Ze heeft immers net nood aan een gemeenschappelijk doel dat tegemoetkomt aan het Europese algemene belang en aan dat van alle Europeanen.

Collega's, vandaag wordt de Europese politiek quasi uitsluitend bepaald door de nationale agenda's. Dit is een zeer nefaste ontwikkeling. Door dit belang altijd op de eerste plaats te zetten worden we langzaam maar zeker uit elkaar gedreven.

Ik heb een vrij negatief en somber beeld opgehangen van een aantal ontwikkelingen binnen de Unie. Betekent dit dat men nergens lichtpunten kan bespeuren? Helemaal niet. De euro kan en moet het tij doen keren. De goede intenties in de eerste pijler van het nieuwe verdrag moeten worden uitgevoerd. De euro moet het begin betekenen van een politiek Europa. Met de komst van de nieuwe munt zal het noodzakelijk worden om ook op andere terreinen die ermee samenhangen meer en beter samen te werken. Door bijvoorbeeld prijs- en loontransparanties zullen fiscale, sociale en loonafspraken op Europees niveau niet langer meer kunnen uitblijven.

Het is de plicht van de Belgische politici en de sociale partners om ons sociaal model tot algemeen Europees erfgoed te maken. Dit zal niet van vandaag op morgen gebeuren. Iedereen weet echter dat het Belgisch sociaal model vooraan staat. In Europa moet men ernaar streven ons model zo goed mogelijk over te nemen. Eén zaak moet duidelijk zijn: wij, socialisten, hebben wel degelijk een politiek doel. De Europese Unie mag en kan geen tweede Verenigde Staten van Amerika worden waar het cowboykapitalisme heer en meester is.

De Europese Unie moet een sterk gecorrigeerde sociale markteconomie nastreven waardoor ze meteen ook als regionaal model kan dienen voor heel de wereld. Met onze euro zullen we, net als de dollar nu, het mondiale spel kunnen meebepalen. Het moet onze ambitie zijn dit economische spel om te buigen tot een middel dat ten dienste staat van welvaart en welzijn in de wereld. Het resultaat moet zijn dat de Europese Unie de leiding neemt in het maatschappijconceptueel denken en handelen in de eenentwintigste eeuw.

Door het Verdrag van Amsterdam werd het noodzakelijk instrumentarium ontwikkeld om aan een monetair beleid te werken. Nu komt het erop aan dit te operationaliseren. De speciale top over werkgelegenheid heeft daartoe een belangrijke aanzet gegeven. De uitdaging bestaat erin de meerwaarde van de Europese aanpak te verzilveren door middel van concrete resultaten in het veld. Het is net deze aanpak die we tot vandaag misten in Europa en die ons vandaag internationaal doet blozen wanneer werkloosheidscijfers ter sprake komen.

In dit verband sluit ik me graag aan bij de onlangs gemaakte analyse van Larsson. Hij doorprikt eerst en vooral een aantal fabeltjes, bijvoorbeeld het feit dat de Europese werkloosheid te wijten zou zijn aan het gebrek van competitiviteit, wat het geliefkoosd argument is van het patronaat en van rechts in Europa. Hoe meet men competitiviteit? Door de handelsbalans en de lopende rekeningen te bekijken. Hoe doet Europa het nu op die beide terreinen? Het resultaat is duidelijk positief met de Verenigde Staten en de meeste andere delen van de wereld. Europa is dus wel competitief. Hier kan niet de verklaring liggen voor de hoge werkloosheidscijfers. Larsson ziet twee voorname oorzaken voor het Europese werkloosheidsprobleem. Ten eerste heeft hij het over de onbekwaamheid om op Europees niveau macro-economische schokken op te vangen. Ten tweede stelt hij dat men er niet in slaagt de arbeidsmarkt tijdig te transformeren.

Sleeckx

Dit is ongetwijfeld één van onze grote problemen. Het management in de grote bedrijven laat nogal eens wat te wensen over. Zij hebben niet het inzicht om tijdig aan een ander pakket van producten te werken. Levi's is uiteraard een Amerikaans bedrijf, maar ik wil het hier toch als voorbeeld aanhalen. Levi's is gedeeltelijk op de wereldmarkt aan het inboeten omdat het jarenlang hetzelfde product is blijven maken en omdat het met andere woorden niet voldoende heeft ingegrepen inzake het vernieuwen van de kleding. Europese bedrijven die zich niet snel genoeg aanpassen en een nieuwe productielijn opzetten, zullen net hierdoor niet meer competitief blijken.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik ben het met u eens, mijnheer Sleeckx, maar het verwondert me dat u, als socialist, dat zegt, zeker als ik terugblik op wat u in het verleden hebt gezegd.

De heer Jef Sleeckx : Over welk element hebt u het nu precies ?

De heer Karel De Gucht : Ik heb het over de noodzakelijke snelle aanpassing van de economie. Waar u hier voor pleit, is een stalen wet van de economie, die evenwel soms bijzonder onprettige sociale gevolgen heeft, namelijk de dialectiek van destructie en opbouw in de economie. In het verleden hebt u in dit parlement met betrekking tot concrete situaties al zaken gezegd, die voor het omgekeerde pleiten. Het is natuurlijk makkelijker om die logica te erkennen als het gaat om een algemeen verhaal, zoals het goedkeuren van het Verdrag van Amsterdam, maar het zou misschien van enige consequentie getuigen indien u daarvoor, wanneer het gaat om een concreet dossier, ook oog zou hebben.

De heer Jef Sleeckx : Mijnheer De Gucht, ik heb dit altijd beweerd. Indien u dit niet weet, hebt u nooit goed naar mij geluisterd. De minister-president kan dit ook nog bevestigen. De grote discussies die we hebben gevoerd in de commissie voor Werkgelegenheid, gingen vaak over het over de kop gaan van een aantal bedrijven. Een studie uit onverdachte bron, namelijk uitgevoerd door het ACV, heeft zeer duidelijk uitgewezen dat de helft van die bedrijven over de kop gaan omwille van slecht management. Ik heb die stelling altijd verdedigd en ik heb steeds met klem gezegd dat niet de arbeiders en de hoge lonen alleen de oorzaak zijn,

maar dat zeer vaak slecht management de oorzaak ervan is dat een bedrijf over de kop gaat.

Wat we nu zien bij Levi's, heeft hier ook mee te maken. Jarenlang maken ze hetzelfde model en het is vrij duidelijk dat zij, indien ze niet met andere modellen voor de dag komen, in de problemen kunnen raken. In de problemen zitten ze echter nog niet, want ze maken geen verlies. Ze maken zogezegd te weinig winst – want ze máken nog steeds winst – maar ze willen hun winst verhogen door een aantal afvloeiingen door te voeren. Die zaken heb ik steeds geponeerd. Ik begrijp echt niet waarom u beweert dat ik in het verleden andere dingen heb gezegd.

De heer Karel De Gucht : Als ik zou uitvergroten wat u hier doet, dan is dat ongeveer hetzelfde als wat zich met de heer Karel Van Miert heeft voorgedaan. In de Belgische politiek was hij duidelijk een socialist, maar sinds hij in Europa zit en zich minder met de dagelijkse beslommeringen moet bezighouden, is hij een overtuigd liberaal. Dat zien we ook nu weer.

De heer Jef Sleeckx : U beweert dus dat ik een overtuigd liberaal ben ?

De heer Karel De Gucht : Als het over een concreet dossier gaat, beschuldigt u de bedrijven van alle mogelijke zonden. Wanneer het echter om een abstract dossier gaat zoals het Verdrag van Amsterdam, dan beweert u dat de economie zich sneller moet aanpassen. Als de economie zich sneller moet aanpassen, heeft dat echter ook sociale gevolgen.

De heer Jef Sleeckx : Ik zeg enkel dat ik tegen een extreem vrij liberalisme ben, waardoor bedrijven van de ene dag op de andere moeten sluiten omdat ze niet voldoende winst maken. Als een bedrijf bij ons zogezegd niet meer competitief is, dan beweert men dat er niet voldoende werd ingespeeld op de vernieuwingen en dat het management slecht is. De studies van het ACV beklemtonen inderdaad heel duidelijk dat meer dan de helft van de bedrijven over kop gaat omwille van het slechte management, dat niet snel genoeg inspeelt op de vernieuwingen. Ik ben dus nog niet gewonnen voor het liberalisme. Ik hoop dat u daarvan overtuigd bent.

De Europese Raad en het nieuwe werkgelegenheidshoofdstuk van het Verdrag van Amsterdam moeten aan deze twee lacunes uit het verleden een aanvulling geven. Het is dan ook van het grootste belang dat geregeld overleg wordt gepleegd tussen de Europese centrale banken en de Europese poli-

Sleecx

tieke instanties, zodanig dat het muntbeleid het algemeen macro-economisch beleid ondersteunt.

Bovendien is het noodzakelijk dat de Europese werkgelegenheidsimpuls een sociale inbedding krijgen. Europa mag niet de weg opgaan van een ongebreidelde flexibiliteit, die een zware hypothek legt op de kwaliteit van het leven. Sociale omkadering en minimumnormen moeten voor het juiste evenwicht zorgen. Als we zo te werk gaan, zullen we in Europa een unieke samenleving opbouwen, en samenwerken volgens de voorwaarden die de mensen stellen. In zo een Europa zullen de mensen volgens mij wel vertrouwen krijgen.

Om tot een dergelijk Europa te komen, moet ook na Amsterdam nog een lange weg worden afgelegd op procedureel vlak. De regeringen zijn er niet in geslaagd het vetorecht zoveel mogelijk terug te dringen via de veralgemening van de meerderheidsbesluitvormingsprocedure. Dat is niet enkel nefast in het licht van de uitbreiding van de Unie, maar ook in het kader van de verdere verdieping ervan. Ons land moet in deze problematiek ongetwijfeld een hoofdrol spelen.

Wij, als socialisten, willen zo snel mogelijk een einde stellen aan het verlamdende en ondemocratische vetorecht in de Europese Unie. Wellicht heeft dat mechanisme er onrechtstreeks toe geleid dat vandaag zoveel mensen de Europese Unie de rug toekeren. Als we willen vermijden dat straks het kind met het badwater wordt weggegooid, kunnen we de unanimiteitsregel niet langer dulden. Trouwens, ook de kandidaat-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa zijn maar echt gediend met een slagvaardige Unie. Ook in hun belang moeten er dringend verbouwingswerken gebeuren aan het Europese huis vooraleer ze er comfortabel in kunnen wonen. Omwille van die bekommernis heeft de SP zowel in de Senaat als in de Kamer een voorstel van resolutie ingediend. Dit voorstel komt erop neer dat de daadwerkelijke uitbreiding van de Unie pas door ons land zal worden goedgekeurd als de garantie bestaat dat een uitgebreide Unie werkbaar blijft. Als medestichter van de Unie heeft België de plicht ervoor te zorgen dat het unieke supranationale karakter van de Unie met een duidelijke politieke finaliteit, niet verwatert tot een ordinaire vrijhandelszone : een vrijhandelszone die wel dicht bij de ondernemingen staat, maar heel ver van de mensen.

Tot besluit wil ik de Belgische autoriteiten oproepen zeer actief en dynamisch mee te spelen in het debat over de toekomst van Europa, waarmee in Cardiff werd begonnen. In dit debat moeten wij een leidinggevende rol spelen. We zullen een tegengewicht moeten vormen tegen de plannetjes van sommige regeringsleiders, die duidelijke voorstanders zijn van de terugkeer naar de *état nation*, onder het mom van meer subsidiariteit. Dat begrip wordt door hen al te eenzijdig geïnterpreteerd. Willen we Europa dichter bij de mensen brengen, dan moeten we ervoor zorgen dat de Europese Unie doeltreffend hun problemen helpt op te lossen. De politiek moet de mensen vooruit helpen, maar op welk niveau dat gebeurt is op zich niet zo belangrijk. Wie het debat herleidt tot het meest aangewezen beleidsniveau zorgt in feite voor een vals debat, dat de onmacht om de problemen werkelijk krachtadig aan te pakken verhuult.

België moet blijven aandringen op de uitbouw van een federaal Europa, met als enige bedoeling een zo efficiënt mogelijk beleidsniveau te hebben. Slechts in unieverband zullen we de uitdagingen van de 21ste eeuw, die voortspruiten uit de snel voortschrijdende mondialisering, aankunnen.

Collega's, ik heb getracht in een notendop aan te geven wat mijn partij denkt over het Verdrag van Amsterdam. We zien zeer duidelijk dat er een aantal problemen rijzen, dat het egoïsme van de staten toeneemt en iedereen het meeste naar zich wil toehalen. Anderzijds vinden we dat dit verdrag enkele zeer positieve punten bevat, die een aanzet kunnen zijn tot een meer sociale opbouw. Ik meen dat België terzake een zeer belangrijke rol moet spelen. Samen met een aantal andere kleinere landen is België immers toch de vader van de beginnende eenmaking van Europa. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte leden, ik wil eerst en vooral verwijzen naar mijn uiteenzetting tijdens de commissiebesprekingen. Toch wil ik ook enkele zaken belichten die rechtstreeks te maken hebben met de positie van Vlaanderen tegenover Europa.

Ik heb met aandacht het betoog van de heer De Gucht beluisterd over de Raad van Ministers als mogelijk senatorieel gegeven en het Europees Parlement als tweede deel van dit tweekamerstelsel, of omgekeerd. Net als velen hebben wij steeds

Van Grembergen

gemeend dat de Senaat eigenlijk de optelsom kon zijn van de regio's. De heer De Gucht creëert een tussenconstructie, waarbij de regio's – als dat constitutioneel per natiestaat mogelijk is – via hun ministerraden vertegenwoordigd zijn in de Europese Ministerraad. Een dergelijke constructie is natuurlijk afhankelijk van de welwillendheid van de natiestaten inzake de opdeling van bevoegdheden. Bovendien gaat niet elke natiestaat de weg op van het confederalisme. Ook daarover bestaan grote meningsverschillen. Deze discussie is niet uitgeklaard : bij ons noch in de andere staten.

Desondanks groeit in Vlaanderen het besef dat we rechtstreeks aan de Europese tafel moeten kunnen zitten. We mogen niet langer afhankelijk zijn van de welwillendheid van het federale gezagsniveau. Daarnaast beseft men hier steeds meer dat de bevoegdheden waarmee we aan de Europese tafel aanzitten, zo uitgebreid mogelijk moeten zijn. Zo zou Vlaanderen zeker fiscaliteit, tewerkstelling en sociale zekerheid rechtstreeks aan die Europese tafel moeten kunnen inbrengen. Als dat de evolutie is, kan ik me daar volledig in vinden. Mijn grote vrees is echter dat de natiestaten zich daar nog jarenlang tegen zullen verzetten. Dat is dan uiteraard een probleem voor Vlaanderen.

Op dat moment zijn er twee mogelijkheden. Ofwel verheft Vlaanderen zich tot een vorm van natiestaat, waarbij het zelf alle bevoegdheden – ook diplomatieke en buitenlandse – van een staat opneemt, om op die wijze aan de Europese tafel te gaan zitten ; ofwel wacht Vlaanderen op de evolutie in andere staten tot het moment dat ook die in een echt federalistisch systeem resulteert. Ik twijfel er echter sterk aan of het zover komt. Daarom moeten we ons afvragen hoe Vlaanderen zelf rechtstreeks kan deelnemen aan het Europese platform, zonder de evolutie in de andere Europese landen af te wachten. Dus hoe neemt Vlaanderen deel aan het bicameraal systeem als het via de Raad van Ministers zou verlopen ?

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Grembergen, we hebben zeker dezelfde doelstellingen. U zegt dat de natiestaten zich zullen verzetten tegen onze rechtstreekse deelname aan de Raad van Ministers. Dat zal wellicht wel kloppen. De natiestaten zullen zich echter evenzeer verzetten tegen een senaat waarin de regio's rechtstreeks impact zouden hebben op de besluitvorming. De weerstand zal dus even groot zijn.

Persoonlijk denk ik dat de natiestaten makkelijker te overtuigen zullen zijn om aan de deelstaten over te laten op welke manier ze hun vertegenwoordiging in de Raad van Ministers willen invullen. Daaruit ontstaat immers geen uniform systeem. Dit laat toe dat sommige landen meer centralistisch zullen zijn vertegenwoordigd dan andere. Deze benadering zal gemakkelijker zijn dan een benadering waarbij alle lidstaten akkoord moeten gaan met een soort van senaat van de regio's. Dat zou immers impliceren dat elke lidstaat regio's moet hebben met een min of meer vergelijkbare impact.

De minste weerstand zullen we dus tegenkomen op een weg waarop verschillende evoluties mogelijk zijn zonder dat die met elkaar botsen. Net daarom kies ik voor die weg.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer De Gucht, ik wil gerust rekening houden met uw standpunt. Het feit dat het Comité van de Regio's een doodlopend straatje zou kunnen zijn, betekent inderdaad niet dat we die weg moeten negeren. We kunnen er wel degelijk gebruik van maken om aanwezig te zijn op het Europees platform, zelfs al gaat het om adviezen en besprekingen die niet onmiddellijk impact hebben op de politieke besluitvorming. Ik twijfel er echter sterk aan dat dit de goede weg is. Ik weet ook niet of de natiestaten in een project willen stappen waar de regio's greep op zullen hebben via de ministerraden.

Vlaanderen moet zijn positie niet laten afhangen van de ontwikkeling in de andere natiestaten of van de ontwikkeling van het Comité van de Regio's, maar we moeten onze eigen politieke keuzes hier maken. De tijd, de geschiedenis, de verkiezingen en de evolutie van de ideeën zullen dan wel uitmaken hoe het verloopt. Vlaanderen wil rechtstreeks aan de Europese tafel zitten met zijn ministers, gemandateerd na de bespreking in het parlement. Ik sluit de twee wegen niet uit, maar onze politieke positie mag niet afhangen van de evolutie op het Europese forum, in welk van beide richtingen ook.

Het Verdrag van Amsterdam biedt naar onze smaak te weinig mogelijkheden. Men voert deze discussie niet vanuit het inzicht dat Europa uit volkeren en regio's bestaat. Deze filosofisch-politieke benadering is op het Europese forum te weinig aanwezig. Dit is een van de redenen waarom we dit verdrag niet zullen goedkeuren. Dit wil niet zeggen dat we negatief staan tegenover de Europese evolutie, maar het leidt ons ook niet tot een ja-stem. We zullen nee stemmen wegens onze grote bekommernis voor het feit dat volkeren en regio's, op

Van Grembergen

welke wijze dan ook, decision makers zullen moeten zijn in Europa. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de minister-president zei terecht dat het Verdrag van Amsterdam een veelheid van kleine aanpassingen omvat en niet echt een grote sprong voorwaarts betekent. Net als de andere fracties staan we met gemengde gevoelens tegenover dit proces.

Voor ons, nationalisten, is het een dilemma. We staan terughoudend tegenover de afdracht van soevereiniteit, zeker als dat gebeurt naar een niveau dat niet noodzakelijk efficiënter en zeker niet democratischer opereert dan het niveau van de natiestaat. Als nationalisten willen we niet meer soevereiniteit afstaan dan strikt gezien noodzakelijk is. De keuze voor een communautair en federaal Europa met een Europees burgerschap en Europees stemrecht is uiteindelijk onze keuze niet.

Daarnaast beseffen we dat een aantal zaken toch gemeenschappelijk moeten worden gedaan : buitenlands beleid, defensie, asielbeleid, bestrijding van de criminaliteit. Ik erger me dan ook aan het feit dat Europa aan het eind van de jaren negentig niet veel verder staat dan aan het begin van dit decennium. Ik heb dit ook gezegd tijdens de bespreking in de commissie. In de recente crisis in Kosovo, om maar een voorbeeld te geven, trad Europa niet slagvaardiger op dan tijdens de crisis in Slovenië in het begin van de jaren negentig.

Vervolgens wil ik nog een woordje zeggen over de rol van de nationale staat.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Overmeire, u vindt dat op het Europees vlak een aantal dingen gezamenlijk moeten worden aangepakt, bijvoorbeeld het asielbeleid. Hoe kunt u pleiten voor een gemeenschappelijk asielbeleid terwijl u zich zonet tegenstander hebt verklaard van het Europees stemrecht ? Pleiten voor één asielbeleid betekent toch dat u Europa als één menselijke ruimte ziet ? Het is niet meer dan normaal dat er binnen die menselijke ruimte ook stemrecht bestaat.

De heer Karim Van Overmeire : Ik zou die conclusie niet durven trekken. Dat we pleiten voor een

vrij verkeer van personen, goederen en kapitalen, waarmee het asielbeleid onlosmakelijk is verbonden, hoeft niet te impliceren dat we het recht om politiek mee te beslissen niet afhankelijk willen zien van de nationaliteit en van bepaalde voorwaarden, zoals voldoende integratie, die er volgens ons nu niet gesteld worden.

De heer Karel De Gucht : We spreken hier over vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitalen binnen de Europese ruimte, niet over het vrije verkeer van binnen naar buiten en van buiten naar binnen. Er blijft een onlosmakelijk verband bestaan tussen de gemeenschappelijke benadering van problemen zoals het asielbeleid, en het toestaan van een gemeenschappelijk stemrecht binnen de Europese ruimte.

De heer Karim Van Overmeire : We verschillen daarover van mening. Het is perfect mogelijk een gemeenschappelijke economische ruimte te combineren met een medebeslissingsrecht dat gekoppeld blijft aan de nationaliteit.

De heer Karel De Gucht : Het is duidelijk dat we van mening verschillen. Dat verontrust me ook niet bepaald. Ik zou van u willen vernemen hoe u uw standpunten met elkaar kunt rijmen. Hoe kunt u voor een gemeenschappelijk asielbeleid zijn en tegelijk tegen stemrecht voor de Europese onderdanen ?

De heer Karim Van Overmeire : We geloven in de samenwerking van de Europese naties volgens confederaal model, waarbij gemeenschappelijke problemen zoals het asielbeleid gezamenlijk worden aangepakt. Dat betekent echter niet dat we andere Europeanen mee willen laten beslissen in onze politiek. Dat is toch niet tegenstrijdig ?

De heer Paul Van Grembergen : We creëren niet alleen een economische, maar ook een financiële en fiscale ruimte. Daarnaast zal er ook een sociale basiswetgeving komen. U zou dit laten gebeuren zonder enige democratische controle, mijnheer Van Overmeire. Ik houd mijn hart vast voor zo een concept. Als beslissingen over belangrijke thema's kunnen worden afgedwongen zonder enige democratische controle van een parlement of een andere wijze waarop de stem van de burgers wordt gehoord, dan zijn we op de verkeerde weg.

De heer Karim Van Overmeire : Het is perfect mogelijk dat de Europese naties een aantal zaken gemeenschappelijk doen, zonder dat er een Europees burgerschap moet worden gecreëerd, en zonder dat alle Europeanen worden gelijkgeschakeld.

Van Overmeire

Wij zijn daar in elk geval geen voorstander van. Het ene kan perfect met het andere samengaan. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Inderdaad, waarom zou ik niet pleiten voor het eigen volk eerst ? Ik ben op basis van dat programma verkozen. De Vlamingen hebben er belang bij om binnen de Europese Unie met anderen samen te werken. Ik ben dus voorstander van die unie voorzover Vlaanderen er belang bij heeft. Ik ben hier als verkozenen van het Vlaamse volk, niet van Europa.

De heer Karel De Gucht : Het Europees stemrecht betekent een erkenning van de lotsverbondenheid van de bewoners van de Europese Unie. In een democratie, een begrip dat u misschien minder bekend is, betekent dit dat men mag stemmen. *(Opmerkingen bij het VB)*

U wilt dat de Europese staten samenwerken om zich te verdedigen, maar u wilt geen vorm geven aan de democratie binnen die context.

De heer Karim Van Overmeire : Ik geloof niet in de werking van de democratie binnen een internationale constructie. Democratie en nationale staat zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat betekent niet dat elke nationale staat per definitie een democratie is, maar dat de democratie alleen kan functioneren binnen het geheel van de nationale staat.

U kunt me geen enkel voorbeeld geven van een multinationale constructie die oprecht democratisch is. Noch de Sovjetunie, noch Joegoslavië, noch Tjechoslowakije, noch de Europese Unie zijn democratische constructies. Democratie is meer dan een stem uitbrengen om de vier jaar. Ze houdt in dat men zich verbonden voelt met de gemeenschap en daarbinnen mee actief is op politiek vlak. Dat veronderstelt bijvoorbeeld een taalgemeenschap en een gemeenschappelijke identiteit. Die hebben we op dit moment niet in de Europese Unie.

De heer Karel De Gucht : Men kan moeilijk de afweging maken, maar volgens een goede inschatting wordt ongeveer de helft van de bevoegdheden eigenlijk gemeenschappelijk uitgeoefend en de ander helft nog nationaal. Is het dan niet meer dan normaal dat wanneer een Italiaan, die in de Europese Unie woont en in België verblijft, dan ook meepraat over wat er in België gebeurt ? We behoren toch tot één en dezelfde gemeenschap ?

Ik wil zelfs nog inpikken op uw omschrijving van gemeenschap. Gaandeweg groeit er op het Europese vasteland toch een lotsverbondenheid die maakt dat we één gemeenschap vormen. Als men die gaandeweg democratischer wil ordenen, dan is het ook normaal dat de burgers van de hele Europese Unie daarbij worden betrokken. Enerzijds het Europese gegeven aanvaarden vanuit een defensieve reflex maar anderzijds er geen positieve invulling aan durven of kunnen geven, lijkt me persoonlijk een vorm van politieke schizofrenie.

De heer Karim Van Overmeire : Helemaal niet. Ik denk dat we hierover van mening zullen blijven verschillen. Ik zal even ingaan op uw voorbeeld van de Italiaan. Ik wil best samen met de Italianen een aantal zaken gemeenschappelijk doen die democratisch worden gecontroleerd op Europees niveau. Daar heb ik geen probleem mee. Als die Italiaan in Vlaanderen komt wonen, moet hij zich echter eerst laten naturaliseren en zich aanpassen aan onze gemeenschap alvorens hij politiek kan medebeslissen. Dat is mijn stelling.

Ik keer even terug naar de nationale staat. We beseffen maar al te goed dat die zeker niet de enige factor op het internationale toneel meer is. De internationalisering van de bedrijven en de mondiale vrijhandel dreigen te leiden tot massale deregularisering, sociale afbraak en fiscaal opbod. Vorige sprekers hebben dit reeds aangehaald. Anderzijds is nauwe samenwerking tussen de nationale staten, zeker in Europa en zeker op terreinen als economie, milieu, defensie, criminaliteit en migratie broodnodig.

Daaruit besluiten dat Europa alle problemen zal oplossen, dat we maar onmiddellijk alle bevoegdheden aan Europa moeten afstaan en dat de nationale staat eigenlijk is uitgeteld, is voor ons iets te verregaand. We denken integendeel dat de nationale staat machtiger dan ooit is. Hij tekent nog altijd de krijtlijnen uit waarbinnen het economisch, sociaal-cultureel en politiek leven van de burgers zich in grote mate afspeelt. De West-Europese democratieën zijn welvaartsstaten waarin de burger nog altijd een flink deel van zijn inkomen aan de nationale staat afdraagt, en niet aan Europa. In ruil daarvoor krijgt die burger een ruim stelsel van sociale voorzieningen, onderwijs, culturele voorzieningen, een politiemacht, een systeem van rechtbanken enzovoort. Bovendien is het net binnen de democratische nationale staten dat de burger mee kan beslissen over hoe de samenleving en de staat moet worden georganiseerd.

Van Overmeire

Een aantal auteurs is het daar volledig mee eens. Zelfs iemand als Samuel Huntington zegt dat nationale staten in de toekomst weliswaar naar elkaar zullen toegroeien, maar dat ze toch niet zullen verdwijnen. Francis Fukuyama zegt : 'Enerzijds wordt de mensheid steeds homogener (...). Anderzijds bestaat overal verzet tegen die homogenisering en zien we herbevestiging, grotendeels op subpolitiek niveau, van culturele identiteiten die uiteindelijk een versterking betekenen van de bestaande barrières tussen volkeren en naties.' Zijn conclusie is dat de nationale staat in de komende eeuw een identificatiepunt zal blijven.

Ik heb het daarnet al even gehad over hoe democratie eigenlijk in se is verbonden met de nationale staat. De nationale staat is niet per definitie democratisch, maar democratie veronderstelt wel goede communicatie, efficiënte politieke partijen en een minimum aan burgerzin en loyauteit. De democratie situeert zich in West-Europa alleen op het niveau van de nationale staten. Multiculturele constructies verdragen geen democratie, ik heb de voorbeelden daarnet opgesomd : Oostenrijk-Hongarije, het Ottomaanse Rijk, de Sovjetunie, Tsjechoslovakije, Joegoslavië, en ook de Europese Unie. Er is slechts een schijnbare tegenstelling tussen het feit dat een aantal multinationale constructies in het oosten van ons continent zich hebben ontbonden en anderzijds het feit dat al de nieuwe staten die zijn ontstaan uit Tsjechoslovakije, Joegoslavië of de Sovjetunie zo snel mogelijk lid willen worden van de Europese Unie en van de NAVO.

Dit brengt ons tot de conclusie dat het niet is omdat het economische leven zich nu op wereldschaal afspeelt, dat de nationale staat daarom elke betekenis zou hebben verloren. Het streven naar een onafhankelijke Vlaamse staat kan volgens ons dan ook perfect worden verzoend met het concept van de Europese integratie en de internationale rol die Vlaanderen uiteindelijk moet spelen. De lidstaten moeten in ieder geval de dragers blijven van de soevereiniteit en hun volle bevoegdheid behouden over essentiële materies, waaronder staatsburgerschap, stemrecht, cultuur en taalgebruik.

Wat de rol van Vlaanderen betreft, denk ik dat we voor een groot deel het denkkader van de heer Van Grembergen kunnen bijtreden. Met zijn conclusie zijn we het evenwel niet eens. Ook wij zien het Europa van de regio's niet als een realistisch denkkader, en ook in de toekomst zal dit niet het denkkader worden waarbinnen Vlaanderen het

volle pond zal krijgen en rechtstreeks bij de Europese besluitvorming zal worden betrokken.

Uiteindelijk projecteert men hier het Vlaamse regioconcept op de rest van Europa, maar op een paar gekende uitzonderingen na – met name Catalonië, Baskenland en Schotland – zijn de regio's in de andere Europese staten grotendeels economische of louter administratieve entiteiten. Het is derhalve ondenkbaar – en op dat punt zijn we het wel eens met de heer De Gucht – dat de lidstaten hun administratieve onderverdelingen uiteindelijk zullen laten uitgroeien tot een senaat met volwaardige bevoegdheden.

In onze ogen is Vlaanderen geen regio, maar een natie. Vlaanderen mag niet worden vergeleken met de Basse-Normandie, met Saksen-Anhalt of met Groot-Londen. Neen, Vlaanderen moet worden vergeleken met Denemarken, met Finland, met Oostenrijk of met Zweden. Dit zijn stuk voor stuk lidstaten die rechtstreeks vertegenwoordigd zijn in de Europese instellingen.

Daarmee ben ik tot de conclusie van mijn betoog gekomen, namelijk dat de Europese eenmaking uiteindelijk geen rem is op de Vlaamse onafhankelijkheid, maar integendeel de noodzaak van die Vlaamse onafhankelijkheid nog sterker onderstreept. Om een Europese lidstaat te worden, moet Vlaanderen eerst een onafhankelijke staat worden. Een andere weg is er niet.

Ons project is dat van een onafhankelijk Vlaanderen dat een rechtstreekse lidstaat is van die Europese Unie. Vlaanderen moet dan ook nu – in die cruciale jaren – rechtstreeks in die structuren aanwezig zijn. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, sta mij toe het eerst even te hebben over de doelstellingen van de Intergouvernementele Conferentie die aan de basis ligt van het Verslag van Amsterdam waarvan de goedkeuring hier ter bespreking voorligt.

Na de goedkeuring in 1992 van het Verdrag van Maastricht had de IGC als belangrijkste opdracht het pad te effenen voor de uitbreiding van de Unie naar de landen van Centraal- en Oost-Europa. Daartoe moesten de Europese instellingen democratischer, transparanter en efficiënter worden.

Verwimp-Sillis

Nog tijdens de IGC werden we geconfronteerd met de sluiting van Renault Vilvoorde en met het perverse effect daarvan op de beurs waar de Renault-aandelen de hoogte inschoten. De Unie stond daar machteloos tegenover en uit de vele betogen – en ik kijk hier uitdrukkelijk naar de heer Sleenckx – was duidelijk dat een verdragsherziening slechts zou worden goedgekeurd als ze dergelijke sociale drama's kon verhinderen.

De IGC is niet los te zien van verplichtingen op grond van andere internationale verdragen. Voor ons, Groenen, is een gemeenschappelijk Europees optreden ook noodzakelijk in de uitvoering van het Verdrag van Rio dat eveneens uit 1992 dateert en dat vooral de duurzame ontwikkeling en het terugdringen van het broeikas-effect als doelstellingen heeft.

Sta mij toe eerst even terug te komen op mijn eerste punt, namelijk de hervorming van de instellingen en in die zin de verdieping met het oog op de uitbreiding. Ik maak van de gelegenheid gebruik om de heer Suykerbuyk te danken om zijn soms grappig, maar in ieder geval getrouw verslag van de commissiebesprekingen. Ik meende bij hem wat ontevredenheid gemerkt te hebben met betrekking tot het Comité van de Regio's.

Mijnheer Suykerbuyk, het Comité is een van de winnaars van het Verdrag, want het komt een klein beetje versterkt uit de IGC. Het krijgt een grotere administratieve autonomie en een uitbreiding van zijn consultatiemogelijkheden. Hoe onvolmaakt het Comité van de Regio's ook is, het is een winnaar. Dit betekent echter dat er niet veel grote winnaars zijn en dat er niet veel winst werd geboekt in Amsterdam.

De heer De Gucht heeft er al op gewezen dat ook het Europees Parlement een winnaar is. Het Parlement is blijkbaar al tevreden met de uitbreiding van het principe van de co-decisie. Agalev vindt dit ruim onvoldoende omdat de unanimiteit van de Raad te vaak de regel blijft. Het grootste probleem, of de koppeling van de stemprocedures in de Raad aan de samenstelling van de Commissie, werd uitgesteld tot de Unie twintig leden zal tellen. Het verbaast me dat de heer De Gucht dit een goede zaak vindt. Hij vertelde dit in de commissie en heeft het hier herhaald. Hij vindt het uitstel goed omdat bij de vorige uitbreidingen ook steeds zo te werk werd gegaan. Ik zag de heer De Gucht eerder als een vooruitziend politicus dan als

iemand die de problemen pas oplost als ze er zijn. Zo zijn er nog politici in dit land.

Tijdens voorafgaande besprekingen waren we het erover eens dat niet het tempo van de onderhandelingen noch de timing van het verdrag het belangrijkste waren. De inhoud zou primeren. Dit bleek uit alle betogen tijdens commissies, vergaderingen en interpellaties gedurende de IGC. Iedereen was het erover eens dat er beter geen Verdrag van Amsterdam zou zijn dan een slecht verdrag.

Geachte aanwezige collega's, wat voorligt als een belangrijke stap naar democratische, efficiënte en transparante instellingen, is slecht. Dit is geen goed verdrag, het is een institutioneel non-verdrag.

De tweede doelstelling is duurzaamheid door sociale en ecologische hervorming. Alhoewel de Economische en Monetaire Unie en de invoering van de euro niet op de agenda stonden, beheersten ze toch de IGC. In Amsterdam werd in essentie weinig of niets veranderd aan het monetaire project. Ondanks Renault-Vilvoorde kwam er geen sterker sociaal- en werkgelegenheidsbeleid tot stand. Dit blijft een bevoegdheid van de lidstaten. De Unie blijft overwegend functioneren als één grote vrije markt.

Ik ben het met de minister-president eens dat na de invoering van de euro wellicht een groter wij-gevoel zal ontstaan tussen de lidstaten. Dat zal wellicht politieke effecten hebben. De correcties zullen er echter eerder komen ondanks, in plaats van dankzij de voorbije onderhandelingen.

Het stabiliteitspact werd evenmin gewijzigd. De boetes voor 'excessief deficit' zullen moeten worden betaald aan de lidstaten zonder deficit. Dit komt neer op een transfer van arme naar rijke landen.

Het tewerkstellingsbeleid wordt volledig ondergeschikt aan het economisch beleid. Nochtans zijn zaken zoals Renault-Vilvoorde er om aan te tonen dat bij het beheer van een onderneming nog andere factoren, zoals sociale, in overweging moeten worden genomen. Een bedrijf heeft een sociale functie. De ondernemingen dragen verantwoordelijkheid bij het in stand houden en het creëren van werkgelegenheid. Het verdrag van Amsterdam brengt ons geen nieuw sociaal beleid.

Er werd niet geregeld hoe de Europese instanties invloed kunnen uitoefenen op bedrijfsinstellingen, die economisch misschien wel verantwoord zijn, maar sociaal totaal misplaatst. Recente initiatieven

Verwimp-Sillis

van na Amsterdam gaan in de goede richting. De socialistische ministers van Frankrijk en Duitsland zijn bereid om samen te werken aan een gemeenschappelijk sociaal en werkgelegenheidsbeleid. Dit is nog maar het prille begin. Laat ons hopen dat het niet in de kiem wordt gesmoord.

In het Europees beleid wordt nog steeds de economische groei zonder al te veel inspraak van overheid en werknemers als de oplossing voor de werkloosheid vooropgesteld. Maar door de nieuwe technologieën betekent groei al lang geen toename van jobs meer. Niet de mens, wel het apparaat krijgt voorrang.

De groenen beseffen maar al te goed dat verdere groei in het grootste deel van de Unie niet meer mogelijk is zonder de natuur, grondstoffen en het leefmilieu ernstige schade toe te brengen. In het algemeen kunnen we niet meer spreken van duurzame groei, enkel van ombouw van onze huidige consumptie-economie naar duurzame economie. Duurzame ontwikkeling is inderdaad in de preambule opgenomen als een doelstelling van de Unie. Ook in de integratie van milieudoelstellingen in andere beleidsdomeinen is voorzien, evenwel zonder concrete actieprogramma's en beleidsconcepten. Lidstaten kunnen strengere normen opleggen, maar de veroordeling voor protectionisme ligt op de loer.

Er is een apart protocol opgenomen over dierenwelzijn, wat ons verheugt.

Een akkoord over een gekwalificeerde meerderheid voor vormen van ecofiscaliteit is er niet gekomen. Duurzame ontwikkeling is nochtans onmogelijk zonder een drastische wijziging in ons energieverbruik. Een CO₂-energiebelasting op Europees niveau is dringend nodig, willen we de verplichtingen nakomen die we hebben aangegaan in Río en bevestigd in Kyoto. Euratom blijft de enige wettelijke basis voor een gemeenschappelijk energiebeleid, en zou volgens ons dringend moeten sleutelen aan een uitstap uit de kernenergie op middellange termijn.

Het verdrag van Amsterdam boekte zo goed als geen vooruitgang op de domeinen waar dat echt nodig is : sociaal beleid, energiebeleid, gemeenschappelijk buitenlands beleid en democratische controle. Anderzijds beschikt de Unie over heel wat bevoegdheden die ze onvoldoende benut en verzinnen de lidstaten onophoudelijk smoezen om

bijvoorbeeld essentiële milieumaatregelen niet in te voeren. Het ontbreken van een sterk gemeenschappelijk beleid tegen grensoverschrijdende problemen zal als een boemerang terugkomen en ten slotte meer kosten. De heer Malcorps is onze specialist op het vlak van milieu en zal daar zo dadelijk over komen spreken.

In tegenstelling tot de vorige uitbreiding zijn de nieuwe kandidaatlanden arme landen met een overwegend vervuulende en verouderde industrie en een groot percentage aan landbouwers.

De heer Paul Van Grembergen : Wilt u dat de armere landen kunnen aansluiten bij de Europese Unie of niet ? Ik had aan het begin van uw uiteenzetting begrepen dat u daartegen bent.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat is verkeerd overgekomen. We zijn voorstander van uitbreiding van de Unie, ook met arme landen, maar de Unie is daar niet op voorbereid. In Amsterdam heeft men nagelaten de instellingen daarop voor te bereiden. De nieuwe kandidaat-lidstaten zijn arm en leven grotendeels van de landbouw. De kans om over te stappen op milieuvriendelijke landbouw werd niet benut.

Agalev staat achter een verenigd federaal Europa met uitbreiding naar het oosten. Dat is voor de volgende jaren dé uitdaging voor de Europese Unie. Jammer genoeg is dit Europa er niet klaar voor. In Amsterdam werden veel kansen gemist. De stapjes in de goede richting waren minimaal. We houden onze collega's die in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden hebben gezegd dat geen verdrag beter is dan een slecht verdrag, aan hun woord. Dit verdrag krijgt onze goedkeuring niet.

De heer Herman Suykerbuyk : Mevrouw Verwimp, ik heb niemand dat horen zeggen over het Verdrag van Amsterdam. Twee jaar geleden, tijdens de besprekingen van de werkzaamheden van de intergouvernementele conferentie liet men zich in die zin uit. Elke fractie heeft in de commissie haar genuanceerde mening over het Verdrag van Amsterdam gegeven, ook Agalev. Het is uiteraard uw goed recht om nu het verdrag af te wijzen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat klopt.

De heer Karel De Gucht : Uw mening is nu veel scherper dan tijdens de commissiebesprekingen. Heeft dat te maken met de nakende verkiezingen ? Agalev heeft weinig te vertellen over Europa, ten-

De Gucht

zij het zich ertegen kan verzetten. Wat is er nu zo verkeerd aan het verdrag van Amsterdam ?

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : We verzetten ons niet tegen een verenigd Europa. Al in '92 hebben de groenen tegen het Verdrag van Maastricht gestemd omdat het inhoudelijk te zwak is. Ook het Verdrag van Amsterdam is inhoudelijk te zwak. In alle fracties zijn er politici die zich willen profileren met het oog op de komende verkiezingen. Er is een verschil tussen een bespreking in de commissie, en een bespreking in de plenaire vergadering. In de commissie is de bespreking vooral informatief van aard.

De heer Karel De Gucht : Met een lijsttrekker uit kleinlinkse hoek hebt u geen alternatief.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik zal het hier voor een keer niet over milieuzaken hebben. Ik heb enkel het verslag kunnen lezen over de werkzaamheden van de commissie. Verder heb ik aandachtig geluisterd naar wat hier is gezegd. Men heeft zowel in de commissie als hier de zaken op een apothekerschaaltje afgewogen. We mogen wel zeggen dat het verslag van de commissiewerkzaamheden erg kritisch is.

Alle woordvoerders hebben in de commissie hun gedeeltelijke ontgoocheling en teleurstelling uitgedrukt. Dat mag hier toch worden gezegd, mijnheer Suykerbuyk ? Daarna krabbelt men natuurlijk terug, en verklaart men onmiddellijk dat het verdrag toch niet echt slecht is, en dat er enkele lichtpuntjes inzitten. De minister-president gaf zelf openlijk toe dat zijn verwachtingen niet werden ingelost. Dat mag hier toch worden gezegd ?

Minister-president Luc Van den Brande : U hebt het verslag heel goed gelezen. De sfeer is in de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden uitstekend, waarvoor dank aan de respectieve voorzitters. Het is juist dat we over een aantal punten vragen hebben. Men kan de snelheid en de intensiteit van de vooruitgang wat betreuren, maar toch wordt er vooruitgang geboekt. We moeten de zaak dus genuanceerd bekijken.

De heer Johan Malcorps : In het verslag lees ik dat u hebt gezegd dat de Europese Unie niet klaar is om de uitdaging van een verdere uitbreiding aan te gaan. Dat was nochtans de inzet van de hele discussie.

Het Verdrag van Amsterdam kan hoogstens worden beschouwd als een tussenstap. De heer Suykerbuyk heeft in de commissie het volgende gezegd : 'Als dit Verdrag van Amsterdam enige verdienste heeft, dan is het omdat tenminste geen kwaad is geschied.' Het had dus nog erger gekund. De tekst is onleesbaar, en niet geschikt om bij de bevolking te worden verspreid. Volgens het verslag waren daarover alle sprekers het eens.

De heer Sleecx spreekt onomwonden over een van de Europese dalmomenten. Hij heeft hier gezegd dat dit verdrag helemaal niet ver genoeg gaat, en dat we ons minstens moeten onthouden, zo niet moeten tegenstemmen. Toch komt hij op eens tot de conclusie dat hij zal voorstemmen.

De heer Jef Sleecx : Ik heb het over een dalmoment gehad. Vroeger was men geschokt over de uitspraken van mevrouw Thatcher. Vandaag echter zijn er diverse lidstaten die proberen om zoveel mogelijk uit Europa weg te halen, en om er zo weinig mogelijk aan af te staan.

De heer Johan Malcorps : Ik heb toch goed begrepen wat u en de heer De Gucht hebben gezegd. De heer De Gucht heeft in de commissie en vandaag zeer behartenswaardige zaken naar voren gebracht. Hij gaat uit van een soort dubbel automatisme. Het is belangrijk te weten of die stelling al dan niet klopt. Het eerste automatisme is het optimisme over de euro. Wanneer de monetaire unie en de Europese Centrale Bank een feit zijn, zal de rest wel vanzelf volgen en zal automatisch meer fiscale integratie ontstaan.

Na de Conferentie van Wenen en na de gebeurtenissen van de laatste weken kan men iets meer lichtpunten bespeuren dan na het Verdrag van Amsterdam. We blijven ons echter afvragen of de zaken inderdaad hun beslag zullen krijgen. Na de uitspraken van de heer Lafontaine moeten we afwachten wat er concreet zal gebeuren. De vraag is of we al dan niet in dit eerste automatisme geloven.

Het tweede automatisme stelt dat wanneer de uitbreiding plaatsvindt er ook een verdieping zal plaatsgrijpen. U hebt dat hier met veel vuur verdedigd. De Europese groenen – ook die uit Oost-Europa en Scandinavië – hebben steeds gezegd dat het belangrijk is eerst te kiezen voor de verdieping. Pas wanneer we goed zijn voorbereid, kan er worden gedacht aan een uitbreiding. Zowel de heer Sleecx als de minister-president zeggen dit met zoveel woorden. We zijn slecht voorbereid. We houden dan ook ons hart vast.

Malcorps

Het Europees Parlement heeft inderdaad een aantal bijkomende bevoegdheden gekregen. Dat is een vooruitgang. Of daardoor ten opzichte van de nationale assemblees een competentere parlement wordt gecreëerd, weet ik niet. Men kan echter moeilijk beweren dat het aantal materies dat met een gekwalificeerde meerderheid kan worden goedgekeurd in grote mate is toegenomen. Van institutionele verdieping of verbetering is dan ook nog in onvoldoende mate sprake.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Malcorps, zowel in het verslag van de commissie als in mijn uiteenzetting vandaag heb ik geen enkele keer het woord 'automatisme' gebruikt. Ik heb wel gezegd dat wanneer men naar de geschiedenis van de Europese integratie kijkt, men niet simpelweg kan stellen dat er een uitbreiding zal gebeuren waarvoor men niet klaar is. De geschiedenis leert ons dat bij elke uitbreiding ook stappen worden gezet voor een institutionele verdieping en een versterking van de democratie. Die zaken hangen samen. Het is wellicht niet toevallig dat die correlatie bestaat. Dit soort van structuren beweegt vooral wanneer dit op een bepaald ogenblik als noodzakelijk wordt aangevoeld.

Ook heb ik nergens gezegd dat uit de invoering van de euro automatisch een fiscale harmonisatie zal volgen. Wel zeg ik dat die noodzakelijk is. Men kan er dan ook van uitgaan dat er een politiek debat en politieke druk zullen ontstaan om tot bepaalde vormen van fiscale harmonisatie te komen. Ik heb enkel getracht te schetsen op welke manier die eventueel zou kunnen verlopen.

Door de Europese integratie te beschouwen als een automatisme verengt men mijn argumentatie.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer De Gucht, het is natuurlijk niet uitgesloten dat er een uitbreiding zal volgen met vijf nieuwe lidstaten waarbij de discussie over de verdieping verdergaat. Uw boodschap is dat het best mogelijk is dat die verdieping inderdaad plaatsvindt. Op dit ogenblik wijst echter niets in die richting. Integendeel. Een aantal lidstaten, zoals onder ander Groot-Brittannië, gebruiken de uitbreiding ten dele als wapen om een verdere verdieping tegen te houden. Deze strategie, die vroeger door mevrouw Thatcher en nu ook door de heer Blair wordt gevolgd, is zeer gevaarlijk voor diegenen die stellen dat ze op termijn willen

komen tot een democratisch, doorzichtig en federaal Europa.

Er zijn voorstanders van de uitbreiding, van een vlucht vooruit. We vrezen allemaal, over de fracties heen, dat die vlucht zal leiden tot een groter maar minder gekwalificeerd Europa.

De minister-president heeft in de commissie ook zijn mening geuit over de verdieping en verbreding. Volgens hem hoeven die niet consecutief te zijn ; ze kunnen ook gelijktijdig plaatsvinden. Dit is blijkbaar een nuanceverschil. Het is niet het tegenovergestelde maar toch wel iets anders dan wat op het federaal niveau soms wordt gezegd. België heeft samen met Italië nog een apart protocol goedgekeurd waarin staat dat ze toch niet helemaal akkoord gaan met de tekst.

De tekst is onvoldoende uitgewerkt. Dit belet de SP, de CVP en de VLD niet om deze integraal goed te keuren. Als de tekst onvoldoende blijkt, is dit misschien niet de schuld van de Belgische of de Vlaamse regering. Ik denk dat dit klopt. Dit hebben ook de fracties gezegd, net zoals, namens onze fractie, mevrouw Verwimp in de commissie. De regeringen hebben hun uiterste best gedaan om meer in de wacht te slepen. Wat de Vlaamse regering betreft, heeft dit zelfs enig gevolg gehad. Wat het culturele aspect aangaat, denk ik inderdaad dat we een stap vooruit zetten. Ik denk evenwel dat de belangrijkste inzet toch op federaal niveau ligt, op het sociale vlak, het ecologische, het democratische en het institutionele. Wat dit betreft, blijven we toch voor een stuk in de kou staan.

De algemene conclusie lijkt vandaag – en ook in de commissie – te zijn om deze bladzijde maar vlug om te draaien en om meteen maar te beginnen aan de voorbereiding van de volgende intergouvernementele conferentie. Hoop doet leven. Misschien dat we het de volgende keer wel halen. Ondertussen hopen we dat de heer De Gucht gelijk krijgt en dat het nieuwe politieke Europa ons als manna in de schoot zal vallen.

Met deze laatste redenering heb ik het moeilijk. Dit verdrag, dat we eigenlijk niet goed vinden, nu zonder meer goedkeuren, is misschien niet de meest verstandige beslissing. Eerlijk gezegd, van een quasi-spontane evolutie naar een meer politiek en een meer federaal Europa, met een volwaardige sociale en ecologische component, met een eigen fiscaal beleid en een buitenlands beleid, valt voorlopig niet veel te merken. De evolutie gaat eerder in de andere richting, zoals ik al heb aangehaald. Een verdere uitbreiding van de Unie kan enkel het

Malcorps

intergouvernementele karakter versterken. Het streven naar een federaal Europa zal allicht definitief worden afgeblokt. Dit is een gevaar dat wij hier ook wat vrezen.

Waarop is het geloof gestoeld dat de verwezenlijking van één Centrale Europese Bank automatisch zal leiden tot een fiscale harmonisatie binnen Europa? Voorlopig is er niets dat daarop wijst. We kunnen ook mikken op een programma van beperkte fiscale harmonisatie, bijvoorbeeld op één Europees systeem van onroerende voorheffing. Dat zou op de volgende IGC kunnen worden geagendeerd. Maken we onszelf dan echter niets wijs? Waarom zouden we het dan wel halen, als we dat tot nu niet konden?

Ik kom daarmee tot de kern van mijn betoog. Als we deze slappe verdragstekst nu laten passeren, komt dit dan niet neer op een totale abdicatie? Geven we het initiatief dan niet volledig uit handen? België, Frankrijk en Italië hebben bij de ondertekening van het verdrag op 2 oktober 1997 een aparte verklaring ondertekend, om aan te geven dat het versterken van de instellingen een essentiële voorwaarde is voor het afsluiten van de eerstvolgende toetredingsonderhandelingen. Ik heb de heer Sleetckx hier horen zeggen dat de SP al een resolutie heeft ingediend op het federale niveau. We stemmen dus over een resolutie, want de volgende keer zal het beter zijn. De volgende keer, alvorens we over de toetreding van nieuwe landen beslissen, moet een en ander gegarandeerd worden. We schuiven het nog eens voor ons uit in de tijd, naar de volgende IGC of naar de vooravond van de toetredingsonderhandelingen. Op dat moment gaan we nog een en ander regelen.

Op dit moment ligt dit concrete verdrag voor, het Verdrag van Amsterdam. Nu zouden we ons krachtig signaal kunnen geven. Tot nu toe zijn er enkel signalen gekomen van zij die alles willen tegenhouden en blokkeren, van zij die mikken op een intergouvernementeel en niet-federaal Europa. Laten we nu als overtuigde federalisten die kiezen voor Europa, vaststellen dat dit verdrag voor ons niet ver genoeg gaat. Wij keuren dit niet goed. Wij geven een signaal aan de anderen om te zeggen dat dit opnieuw moet worden bekeken.

De heer Jef Sleetckx : U zegt dat we het Verdrag van Amsterdam niet mogen goedkeuren. (*Rumoer*)

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Sleetckx, dit staat in het Verdrag van Maastricht. Ik vind dat

men het verdrag van Amsterdam moet goedkeuren, maar de euro staat in het Verdrag van Maastricht. (*Rumoer*)

De heer Jef Sleetckx : Dat weet ik ook.

De voorzitter : Mijnheer Malcorps, kunt u afronden?

De heer Johan Malcorps : Ik heb mijn conclusie eigenlijk al voor een stuk verwoord. Nu wil ik ertoe oproepen een krachtig signaal te geven, en niet om te zeggen dat we tegen Europa zijn. Ik volg de redenering van het Vlaams Blok totaal niet. Wij zijn duidelijk voor een federaal Europa. Wij willen een aantal reële, beperkte bevoegdheden afstaan aan het Europese niveau, omdat dan juist een Europees beleid over de grenzen heen mogelijk wordt. We vinden echter dat we op dit ogenblik te weinig institutionele garanties krijgen. Daarom stel ik voor om nu een krachtig signaal uit te sturen vanuit de regio Vlaanderen. Dat zou een manier zijn om ons echt in Europese context te profileren. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister-president Van Den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van Den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik dank hier op de eerste plaats de verslaggever. Ik zeg dat met veel overtuiging, omdat hij heel goed heeft aangegeven hoe de discussie in de commissie is verlopen. Die discussie is trouwens een voortzetting van een aantal gespreksmomenten, zowel in de commissie als plenair, met betrekking tot de IGC en tot dat wat de brug moest slaan tussen Maastricht en Amsterdam.

Ik heb dat bij vorige gelegenheden al aangehaald. U herinnert zich wellicht dat de Europese Raad van Brussel en de Raad Algemene Zaken, respectievelijk in 1993 en 1994, met het oog op de toekomstige uitbreiding van de Unie beslisten een aantal thema's te behandelen, bijvoorbeeld het aantal leden van de commissie, de weging van de stemmen – dat is heel belangrijk om tot een goede besluitvorming in Europa te komen –, maatregelen om de werkzaamheden van de instellingen te vergemakkelijken en de drempel voor besluiten bij een gekwalificeerde meerderheid. Dat gebeurde in het kader van wat in Maastricht werd afgesproken. In het Verdrag van Maastricht werd de aanzet gegeven om via een IGC, een toetsingsconferentie, te komen tot een nieuwe stap tot afspraken in de Unie. De IGC kwam bijzonder sterk in het teken te staan van de institutionele hervormingen die het pad moesten effenen voor een verdere uitbreiding.

Van den Brande

De discussie tussen ofwel verdieping ofwel uitbreiding was nooit ons standpunt. Ik vind dat er goede en belangrijke redenen zijn om de uitbreiding na te streven. We kunnen niet ontkennen dat 1989 geen belangrijk moment was. De Berlijnse Muur viel, en in Europa werd het proces onomkeerbaar in een andere richting gestuurd. We moeten daar de politieke consequentie uit trekken. Mijnheer de voorzitter, we zijn voorstander van een politieke unie, in tegenstelling tot sommigen die zo een unie niet wensen. Na afweging en ijking willen zowel ikzelf als de Vlaamse regering, en waarschijnlijk ook de meerderheid van de parlementsleden, een politieke unie.

Het gaat dus niet om ofwel verdieping ofwel uitbreiding. Vanuit onze gemeenschappelijke geschiedenis en cultuur hebben we er alle belang bij de landen van Centraal- en Oost-Europa te verankeren in die Europese politieke unie die we wensen. Mijnheer De Gucht, ik denk dat ook u hebt gezegd dat het vanzelfsprekend is dat verbreding ons tot verdieping dwingt en dat verdieping ons tot verbreding brengt. Er moet hier geen theoretische tegenstelling achter worden gezocht. We evolueerden van zes naar negen, van negen naar tien, van tien naar twaalf en van twaalf naar vijftien lidstaten. Om tot het gewenste perspectief te komen, moeten we goed zijn voorbereid.

Vanzelfsprekend kunnen we dit ontwerp van decreet vanuit verschillende benaderingen afwegen. Ik begin niet in orde van belangrijkheid. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering deelden de bijzondere bezorgdheid voor de aangepaste cultuurparagraaf, artikel 128 en het nieuwe artikel 151. Daarover werd een ernstig debat gevoerd in de Unie. Het minste dat men kan zeggen is dat het principe van de culturele verscheidenheid meer gearticuleerd in het Verdrag werd ingeschreven. Ik ben ook niet zo pessimistisch te beweren dat die culturele verscheidenheid tot één geheel zal worden weggedrukt. Ons uitgangspunt moet zijn dat Europa geen perspectief heeft zonder de gewenste politieke Unie en de verscheidenheid van de taal, gevoeligheid en thuiszijn in een grotere gemeenschap. Verscheidenheid van denken is nog iets anders, want dat is een universeel gegeven. Het is in het belang van de Unie dat die verscheidenheid overeind blijft.

We bevinden ons dus in een fase waarbij we naar gemeenschappelijkheid zoeken en waarbij we ook in de toekomst verscheidenheid willen herkennen. Het belang van iets heeft niet alleen iets te maken

met aantallen. Ik kan niet genoeg benadrukken dat het Nederlands de zesde belangrijkste taal in Europa is : dat vergeet men soms al te snel uit het oog. Het kwantitatief denken is niet alléén richtinggevend. Ik vind het om vele redenen goed dat de Hongaren in de toekomst deel zullen uitmaken van de Unie, hoewel ik me niet uitspreek over het jaartal waarin dit het geval zal zijn. Dat zal afhankelijk zijn van dit dubbel proces. Voor hen is het evenwel uitermate belangrijk dat ze voor een deel herkenbaar blijven. Dit is geen navelstaren. U kent mijn overtuiging : hoe Vlaamser we ons kunnen opstellen, des te Europeser en internationaler zullen we zijn. Dat is het uitgangspunt en de doelstelling die we moeten bereiken.

Een tweede punt is de financiering van de openbare omroep. Dit is een heel belangrijk debat, waarbij de vraag centraal staat of een omroep een louter economisch goed is of ook een cultuurgood. Het protocol over de financiering benadert mijns inziens wat dit parlement terzake wenste, en trouwens ook deze regering. Met betrekking tot de benadering hiervan, hebben we elkaar immers vlug gevonden.

We hechten ook veel belang aan het protocol van de subsidiariteit. Uiteraard zijn een aantal onderdelen van het verdrag niet geworden wat we hadden gehoopt. Dat heb ik ook duidelijk gezegd in de commissie. Toch geloof ik dat er vooruitgang is, die de diverse zorgen, geuit in de diverse besprekingen, overstijgt. Men kan niet ontkennen dat in het Verdrag van Amsterdam meer gewicht wordt toebedeeld aan de eerbiediging van de mensenrechten en aan de non-discriminatie. Inzake het burgerschap werd aan het verdrag een uitdrukkelijke passage toegevoegd over het recht van de burger de instellingen van de Unie te benaderen in de verscheidenheid en eigenheid die deze Unie kenmerkt.

Een ander belangrijk punt van verdieping belangt het sociaal beleid aan. Volgens sommigen heeft men tijdens de ministerraad van Wenen vrij semantisch gewerkt : in punt 29 van de besluiten van deze top staat dat een werkgelegenheidspact voor Europa de basis moet vormen voor meer werkgelegenheid en het terugdringen van de werkloosheid. Ik vind dat prima. Essentieel is natuurlijk dat een Europees werkgelegenheidsbeleid een toegevoegde waarde moet hebben. Het mag niet uitdraaien op een reeks vormelijke regeltjes en procedures. De eerste aanzet, die werd gegeven met de werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 1998, kan op die manier verder worden uitgebouwd in de toekomst. We zien onze wensen dus ondersteund door

Van den Brande

dit verdrag en de uitvoering ervan. Op het vlak van de werkgelegenheid heeft men derhalve een aantal stappen voorwaarts kunnen zetten.

Ook inzake de bescherming en de verbetering van het leefmilieu is er een zekere vooruitgang. Maar zoals de heer Suykerbuyk reeds zei, moeten we vaststellen dat de vooruitgang op een aantal vlakken onvoldoende is geweest. Dan gaat het voornamelijk over de institutionele aanpassingen die we beoogden, meer bepaald inzake de samenstelling en werking van de instellingen, de samenstelling van de Europese Commissie, het uitbreiden van stemmingen met gekwalificeerde meerderheid en de stemmenweging in de Raad. Deze punten zullen verder moeten worden bekeken. Sommigen spreken over het signaal om alles stop te zetten en opnieuw te beginnen, alsof dit geen proces is dat voortvloeide uit de wens vrede tot stand te brengen tussen verschillende antagonisten binnen Europa. De EGKS was de enige weg om dat te bereiken, net als het Europa van de landbouw, dat steeds meer een unie is gaan worden. We hebben er goed aan gedaan om een aantal punten naar voren te brengen. Nu moet er een verdieping komen.

Als we het hebben over de dynamiek van de Unie is toch ook de formule van de flexibiliteit zeer opmerkelijk. Ik heb bij herhaling gezegd dat dit niet betekent dat we nu de basis hebben gelegd om binnen één unie twee unies of groepen te maken. De flexibiliteit is geen afbraak- maar een opbouwbegrip. Als een meerderheidsgroep van lidstaten volgens de procedures van de verdragen om tot nauwere samenwerking over te gaan, daartoe een aantal stappen kan zetten, dan is dat goed voor de voortgang van de politieke unie.

Er is inderdaad de uitbreiding van de medebeslissingsprocedures met het Europees Parlement. In de huidige stand van zaken blijft dat een heel bijzondere – ik zal niet zeggen bizarre – besluitvormingsprocedure in Europa. De Raad van Ministers is eigenlijk medeparlement, samen met het parlement. De Commissie is geen regering, zoals ze zich nu aandient. Ook al zijn sommige vergelijkingen mogelijk met de nationale of federale parlementen en/of deelstaatparlementen, toch betekent dit dat Europa gewoon zijn eigen weg aan het zoeken is.

In feite zijn we dus allen samen op zoek naar een besluitvormingsprocedure die voor de grote geografische ruimte rekening houdt met de doelstellingen en met de affiniteiten van elk van de

belangengemeenschappen in Europa. Die procedure moet ook rekening houden met de plaats van de mensen in de civiele maatschappij, die Europa toch ook moet zijn. Hoe dan ook moeten we vaststellen dat er wel degelijk vooruitgang wordt geboekt op het vlak van de medebeslissingsprocedure.

Ik heb mijn eigen opvatting over het Comité van de Regio's. Wat niet baat, niet schaadt. Het Comité van de Regio's is een goede aanzet om een aantal ideeën te verdiepen, om contacten te leggen en een aantal zorgen naar voren te brengen. Zelfs met de uitbreiding die in Amsterdam is voorzien, blijft het natuurlijk een niet-bindend gegeven. Zeker wat betreft de plaats van de constitutionele regio's moet er een andere besluitvorming worden ingezet.

Er is ook een stap gezet naar het beter informeren van de nationale parlementen. Het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid blijft natuurlijk wel nog het zwakke punt van de Unie. We mogen ons niet blindstaren op het feit dat een verdrag zoals dat van Amsterdam de vluchtheuvel is van het rechts- en politiek verkeer in de Unie. Het is echter niet het enige wat de basis vormt voor Europese samenwerking. Los van elk verdrag kan men tot veel afspraken komen in Europa, maar het blijft natuurlijk wel een belangrijk gegeven.

Daarnet heeft men het ook al gehad over het beleid inzake justitie en binnenlandse aangelegenheden. Ik ben daar voorzichtig in. Ik denk dat het visa-, asiel- en immigratiebeleid dat wordt overgeheveld van het domein van de intergouvernementele samenwerking naar de communautaire orde, op zichzelf een verdieping van de Unie meebrengt. We moeten afwachten wat daarvan de resultaten zullen zijn, maar het is belangrijk om het aan te geven.

Ik wil besluiten met enkele algemene beschouwingen. Ten eerste is Amsterdam vanzelfsprekend slechts een tussenstap. Wij die overtuigde federalisten en/of confederalisten zijn, weten dat de staatsvorming binnen nationale en Europese grenzen per definitie een dynamisch proces is. Het is maar een tussenstap omdat er verschillen in opvatting waren en zijn tussen federalisten en intergouvernementalisten, tussen grote en kleinere landen, en tussen de Atlantisch georiënteerde landen en diegenen die daar minder vatbaar voor zijn.

Er is ook het debat tussen de netto-betalers en de netto-ontvangers. Ook al is de duiding van de top van Wenen niet spectaculair, toch is het juist dat in

Van den Brande

de continuïteit het belangrijk is dat er een aantal stappen konden worden gezet. Onze noorderburen zijn een goed voorbeeld van de landen die zeggen dat we toch eens moeten bekijken wie de netto-betalers en wie de netto-ontvangers zijn, zonder dat dit op een brutale manier dient te gebeuren vanuit een houding van 'I want my money back'. Het is in ieder geval een van de debatpunten die aan bod zullen komen.

Een evaluatie van het Verdrag van Amsterdam – en nu stel ik mij op het minimum minimorum – is niet negatief. Twee negaties heffen elkaar op en leiden tot een positief besluit. De Belgische delegatie heeft in volle samenspraak met de gemeenschappen en gewesten de lijn bepleit die het Vlaams Parlement wenste. Dat mag en moet worden gezegd. Op andere momenten kunnen we terecht kritiek uitbrengen op het overleg met de deelstaten, maar in dit geval was er een heel gepaste benadering. De Belgische delegatie heeft in het verlengde van onze mening gehandeld.

Het was een vrij technische discussie over paragrafen, punten en komma's, wat echter ook belangrijk is voor de toekomst. De besprekingen verliepen echter minder emotioneel dan in Maastricht. Het ligt misschien aan de twee steden : Maastricht ligt zuidelijker en heeft niet altijd een Nederlands karakter gehad.

Uit dit verdrag kan niet worden afgeleid dat we naar een volstrekt hiërarchisch Europa evolueren. Het is mijn vaste overtuiging, los van de bespreking van het Verdrag van Amsterdam, dat Europa pas een toekomst zal kunnen bieden aan de Europeanen wanneer het niet-hiërarchisch optreedt. Europa is geen piramide met bovenaan de Commissie, daaronder de lidstaten, vervolgens de deelstaten en ten slotte de gemeenten. Zo een model biedt ook geen perspectief. We moeten samen zoeken naar een partnerschap tussen alle essentiële niveaus.

Wat maakt de Europese Commissie belangrijker dan het gemeentebestuur of het schepencollege van Essen ? Hier speelt de subsidiariteit een rol : een mandataris is verantwoordelijk voor de gemeenschap waartoe de kiezer hem heeft opgeroepen. Kan men dan spreken in termen van ondergeschiktheid en verdrukkende hiërarchie ? Europa zal niets zijn zonder dat de lokale gemeenschappen er hun plaats in krijgen, om nog te zwijgen van de deelstaten.

De bevoegdheden van het Europees Parlement worden geleidelijk, misschien nog onvoldoende,

geüpgraded. Wij hebben de plicht om bij de voorbereiding van een volgende intergouvernementele conferentie alle aandacht te besteden aan de plaats van de grondwettelijke regio's, deelstaten en autonome Länder. Volgens sommigen is dit de enige weg naar een constitutionele onafhankelijkheid. We moeten er echter voor zorgen geen concepten van de vorige eeuw te hanteren als basis voor de organisatie van de volgende.

Naast fiscale cohesie – de monetaire unie – is er ook sociale cohesie nodig. Het werkgelegenheidsbeleid moet onderling worden afgestemd ; de lidstaten moeten elkaars goede praktijken overnemen om die sociale cohesie tot stand te brengen. Dat zijn de bouwstenen van een politieke unie.

In deze context vragen we vol overtuiging de goedkeuring van dit ontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Amsterdam. We weten dat veel elementen niet aan de verwachtingen voldoen, maar het Verdrag geeft ons niettemin een perspectief voor een volgende stap naar de gewilde politieke unie. (*Applaus bij de CVP, SP en VLD*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie, de verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen en sommige bijbehorende akten, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13, de slotakte en de bijlage, ondertekend in Amsterdam op 2 oktober 1997.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Het Verdrag van Amsterdam houdende wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie, de verdragen tot oprichting van de Europese

Voorzitter

Gemeenschappen en sommige bijbehorende akten, protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13, de slotakte en de bijlage, ondertekend in Amsterdam op 2 oktober 1997, zullen volkomen uitwerking hebben.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 14 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de volgende internationale akten :

1. **overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en protocol, ondertekend in Brussel op 24 januari 1996 ;**
2. **overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 27 maart 1996 ;**
3. **overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Litouwen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 15 oktober 1997**

– 1138 (1998-1999) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met de volgende internationale akten :

1. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en protocol, ondertekend in Brussel op 24 januari 1996 ;
2. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescher-

ming van investeringen, ondertekend in Brussel op 27 maart 1996 ;

3. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Litouwen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 15 oktober 1997.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Platteau, verslaggever, heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 19 november het ontwerp van decreet besproken en goedgekeurd, tot instemming met de volgende internationale akten : de overeenkomst tussen de BLEU en de republiek Estland, de overeenkomst tussen de BLEU en de republiek Letland, en de overeenkomst tussen de BLEU en de republiek Litouwen. Het betreft de bevordering en bescherming van investeringen.

De minister-president heeft bij wijze van inleiding een serieuze analyse gemaakt van de situatie op het economische vlak in het Balticum en heeft gewezen op het feit dat de Vlaamse regering in haar opeenvolgende beleidsbrieven en -verklaringen de Baltische staten herhaaldelijk als prioritaire partners heeft aangeduid. Ook inzake het internationaal economisch beleid beschouwt de Vlaamse regering deze drie landen als partners van de eerste rang. Reeds in 1994 werden deze landen opgenomen in de lijst van geografische prioriteiten.

De minister-president geeft ons hierover nog meer informatie. Hij zegt bijvoorbeeld dat het opzet van dergelijke internationale overeenkomsten dubbel is. De eerste doelstelling is het aanmoedigen van investeringen via de vrije toegang tot het grondgebied van de verdragspartijen en het vrij doorgeven van de inkomsten ervan buiten dat grondgebied. De tweede belangrijke doelstelling sluit daarbij aan : de overeenkomsten bieden een garantie voor een maximale bescherming van de investeringen.

Bij wijze van voorbeeld vermeldt de minister-president dat investeerders van de betrokken partijen genieten van een billijke behandeling van de investeringen en van de clause van de meest begunstigde natie om discriminatie ten opzichte van derde partijen te voorkomen.

Platteau

De verdragspartijen verbinden zich bovendien tot een vergoedingsplicht bij onteigening. Tot slot meldt de minister-president dat zo een verdrag een specifiek juridisch kader creëert waarin geschillen kunnen worden geregeld en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De minister-president heeft land per land onder de loep genomen en een zeer diepgaande analyse gegeven van de situatie ter plaatse. Tot slot had hij het over Eurostat, het bureau voor statistiek van de Europese Unie. Dit bureau raamde in 1995 het aandeel van de BLEU in de totale investeringen in het Balticum, die 20 miljard frank bedroegen, op ongeveer 1 procent. Die 200 miljoen frank vormen dus een zeer bescheiden investeringsvolume. Zonder twijfel is het leeuwendeel van de BLEU-investeringen in de drie Baltische staten afkomstig van bedrijven uit Vlaanderen.

Verskillende leden van de commissie hebben hierop geantwoord. Ikzelf en anderen hebben onze tevredenheid geuit over het feit dat de economische banden die eertijds via het Hanzeverbond bestonden tussen het Balticum en onze gewesten, nu door deze verdragen wordt bevestigd. Onder meer de haven van Antwerpen kan hier wel bij varen. Daarenboven valt het beleid van de Vlaamse regering ten aanzien van het Balticum te loven. Dat is uitgebreid uiteengezet, evenals de waardering voor de Vlaamse aanpak om een politiek te voeren ten aanzien van de hele Baltische ruimte, met respect voor de eigenheid en de identiteit van elk onderscheiden land.

Een gemeenschappelijk zwak punt van de drie Baltische staten waarop ik heb gewezen, is hun afhankelijkheid van de energie-import, meer bepaald voor olie, steenkool en aardgas. Doordat ze deze stoffen nog grotendeels uit Rusland halen, zijn en blijven deze staten kwetsbaar voor energiechantage uit Moskou. De energie-import weegt overigens ook zwaar op hun handelsbalans.

Ook de kwestie van de Russische minderheden werd aangestipt. Ik heb persoonlijk de vooruitgang toegejuicht die de Baltische staten gedurende de laatste jaren hebben geboekt in de bescherming van de op hun grondgebied levende bevolking van Russische origine. Dit menselijk restant uit het Sovjettijdperk werd de eerste jaren na de onafhankelijkheid van de staten in kwestie immers bepaald onheus behandeld. Dat men nu van deze strakke antirussische houding is afgestapt, zie ik als een

teken van de volwassenwording van de nieuwe Baltische democratieën.

De heer Van Overmeire verklaart wat moeilijkheden te hebben met de lessen inzake minderhedenbescherming die het Westen de drie Baltische staten wil opleggen. Hij noemt dit bepaald onbillijk daar datzelfde Westen de landen in kwestie totaal heeft miskend en genegeerd gedurende de vijftig jaar durende Sovjetoverheersing met de bijbehorende deportaties en kolonisatie. Ook op het moment van de onafhankelijkheid zelf bleef Europa trouwens van op de zijlijn toekijken, aldus de heer Van Overmeire. Daarbij wil men in het Westen blijkbaar niet hebben geweten dat de Russische minderheid in Letland zo omvangrijk is dat ze het politieke leven er dreigt te domineren. Dat alles maakt de druk die Europa nu op die drie kleine landen uitoefent, onbillijk en buiten proportie.

De minister-president erkent dat vanuit een bepaalde invalshoek geen sprake kan zijn van een zekere paradox in de geschiedenis. Anderzijds wijst hij erop dat het benadrukken van de minderheidsrechten door het Westen zeker geen kwestie van betutteling is. Integendeel, het in het reine komen met de daar aanwezige minderheden is van essentieel belang voor de samenleving in die landen.

Bovendien heb ik erop gewezen dat in de memorie van toelichting geen sprake is van de Benelux. Nochtans heeft de Benelux op instrumenteel vlak een belangrijke rol gespeeld bij het opnieuw aanleren van de werking van de democratie in de Baltische landen. De top van de Benelux heeft terzake een aantal richtgevende plannen opgesteld en heeft financiële middelen voor de implementatie ervan ter beschikking gesteld van deze drie landen.

De delegaties zijn bij elkaar op werkbezoek geweest. Ik beschouw het dan ook als één van de mooiste zaken die de Benelux in de laatste jaren heeft verwezenlijkt. Tevens is dit een bewijs voor de levensvatbaarheid en het nut van die al te vaak over het hoofd geziene instelling.

De minister-president verklaart terzake dat hij voor de Benelux wel degelijk nog een nuttige rol ziet weggelegd in de toekomst.

Mevrouw Verwimp stelt met spijt vast dat het in deze drie Balticumverdragen weer uitsluitend gaat over economie, en meer bepaald over investeringen. Zij betreurt het ontbreken van elke sociale en ecologische component in dit alles. Ook inzake de mensenrechten en de bescherming van de minderheden is geen enkele bepaling opgenomen.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Deze morgen was ik op een bijeenkomst waar federaal minister Di Rupo heeft aangekondigd alle reeds gesloten BLEU-akkoorden te zullen laten herzien om na te gaan hoe vooralsnog bepaalde sociale en ecologische clausules aan die verdragen kunnen worden toegevoegd. Wij zijn dus hoopvol gestemd.

De heer Stefaan Platteau : De minister-president beaamt ten volle het belang van niet-economische elementen waaronder levenskwaliteit en ecologie, maar wijst erop dat deze hier geen plaats hadden. Het gaat in deze immers louter om investeringstechnische materies. Overigens wil hij er wel op wijzen dat de bedoelde elementen, in verschillende vormen, wel aan bod komen in de Vlaams-Baltische verdragen en in de Europa-overeenkomsten met de Baltische staten.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw Verwimp, in de afspraken die we met de Baltische staten hebben, kiezen we heel duidelijk voor een heel brede, maar tevens realistische waaier van samenwerkingsprojecten.

We staan hier evenwel voor een aantal investeringstechnische bepalingen die hun beperktheid hebben. Bovendien moeten bepaalde BLEU-overeenkomsten binnen een bepaald tijds kader worden gezien en zijn die respectieve verdragen complementair ten aanzien van elkaar. Hoe meer partner je wordt, hoe minder belangrijk het wordt om nog garanties in deze verdragen in te bouwen. Ik zou het echter niet beter kunnen verwoorden dan in het verslag.

De heer Stefaan Platteau : Uit de lezing van de verdragsteksten constateert mevrouw Verwimp dat er tekstueel-inhoudelijke verschillen bestaan tussen een aantal artikelen van de drie verdragen. Zij vraagt zich af wat daarvan de oorzaak is.

Minister-president Luc Van den Brande : Op elke vraag van mevrouw Verwimp heb ik het gepaste antwoord klaar.

De heer Stefaan Platteau : Ik zal het u voorlezen.

De minister-president geeft als verklaring voor deze verschillen dat over de verdragen betreffende Estland en Letland gezamenlijk werden onderhan-

deld, terwijl over het verdrag met Litouwen apart werd onderhandeld. 'Overigens,' zegt de minister-president 'vormen die kleine tekstuele verschillen naar de inhoud toe geen enkel probleem'.

Mevrouw Verwimp wijst er tevens op dat de nu voorliggende reeks overeenkomsten reeds de derde is die wordt afgesloten met de Baltische staten. Ze vraagt zich dan ook af of de tenuitvoerlegging van die drie reeksen verdragen volledig los van elkaar zal geschieden, dan wel of de betrokken instanties elkaar min of meer weten te vinden, of toch ten minste met elkaar contact opnemen om tot een zekere mate van gecoördineerde tenuitvoerlegging te komen.

De minister-president wijst erop dat de nu voorliggende BLEU-investeringsverdragen in wezen enkel een aantal rechten toekennen en derhalve geen uitvoeringsorgaan behoeven.

Mevrouw Verwimp had van de minister-president ook graag vernomen of deze verdragen ook werden goedgekeurd in de andere betrokken assemblys.

De minister-president deelt mee dat de BLEU-akkoorden met Estland en Letland reeds de instemming hebben gekregen van de andere gewesten en ook ter bespreking voorliggen in het federale parlement.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, voor de volledigheid verwijs ik nog naar één zin uit het verslag : 'Qua timing zit Vlaanderen mooi op schema.'

De heer Stefaan Platteau : Dit klopt volkomen en werd door iedereen bevestigd. Het is zelfs zo correct dat de artikelen 1 en 2 eenparig, en dus met instemming van mevrouw Verwimp, werden goedgekeurd. We kunnen het licht dus op groen zetten voor morgen. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Als de parlementsleden nog uitleg wensen, zal ik die graag geven, maar anders laat ik het hierbij.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Voorzitter**Artikelsgewijze bespreking**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende instemming met de volgende internationale akten :

1. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en protocol, ondertekend in Brussel op 24 januari 1996 ;
2. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 27 maart 1996 ;
3. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Litouwen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 15 oktober 1997.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

De volgende internationale akten zullen volkomen uitwerking hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft :

1. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen en protocol, ondertekend in Brussel op 24 januari 1996 ;
2. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 27 maart 1996 ;
3. overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Litouwen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 15 oktober 1997.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 14 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 september 1998 betreffende de beroepsprofielen van de leraren

– 1182 (1998-1999) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 september 1998 betreffende de beroepsprofielen van de leraren.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Nieuwkerke, verslaggever, verwijst naar het verslag.

De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in 1996 keurden we in dit parlement het decreet op de lerarenopleiding goed. Ook al was aan het decreet veel overleg voorafgegaan, toch bleef op het terrein oorspronkelijk nogal wat scepticisme bestaan. We constateren vandaag dat dat is weggeëbd en de opleiding een nieuw elan heeft gekregen. Verder stellen we vast dat de hogescholen dit decreet op een lovenswaardige wijze hebben geïmplementeerd. Het belang van dit decreet kan niet genoeg worden onderstreept. Voor het onderwijs is het van groot belang wie er voor de klas staat. De vorming van de leerkrachten is uitzonderlijk belangrijk.

Vandaag ligt het decreet voor als uitvloeisel van het decreet lerarenopleiding. De term uitvloeisel en de beknoptheid van mijn betoog mogen niet als denigrerend worden geïnterpreteerd. Het uite-

Sarens

kenen van beroepsprofielen is daarvoor een te belangrijke aangelegenheid.

Het lijkt me nuttig ook in deze openbare vergadering nog eens in te gaan op een voor de onderwijsmensen cruciale vraag : zal het beroepsprofiel tijdens de doorlichting als evaluatie-instrument of als referentiemodel worden gehanteerd ? Dit is een erg gevoelig punt. Een klaar en duidelijk antwoord kan dan ook veel onzekerheid wegnemen voor de toekomst.

Onze fractie zal het voorliggend decreet goedkeuren.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de laatste jaren zijn veel interessante beleidsinspanningen geleverd met de bedoeling de kwaliteit van ons onderwijs te vrijwaren en te verbeteren. Belangrijke vernieuwingen zijn onder andere de schooldoorlichtingen, de vraaggestuurde nascholing, de eindtermen, de projecten voor zorgverbreding enzovoort. Deze beleidsmaatregelen creëren de voorwaarden voor kwaliteitsverbetering maar bieden daarvoor nog geen garantie. Veel hangt immers af van de manier waarop de maatregelen concreet worden uitgewerkt in de school. Zelfs wanneer de directie goede plannen maakt, is het nog mogelijk dat daar in de klas niets van terecht komt. De leerkracht speelt immers altijd een cruciale rol in het onderwijs en vormt als het ware het middelpunt van de kwaliteitszorg.

Het feit dat ons onderwijs kwalitatief goed scoort, is dan ook in grote mate te danken aan onze leraren. Ze doen het in het algemeen goed, maar dat is geen reden om alles te laten zoals het is. Er worden immers steeds nieuwe en hogere eisen aan het onderwijs en de leraren gesteld. Hierdoor omvat het beroep veel meer en is het complexer geworden. De druk vanuit de maatschappij, die zelf aan allerlei veranderingen onderhevig is, is groter geworden. Vandaag volstaat het niet meer dat het onderwijs zich louter op kennisoverdracht toelegt. Nu wordt ook attitudevorming verlangd : het bijbrengen van sociale en communicatieve vaardigheden. De verwachtingen van de maatschappij tegenover de leerlingen werden vastgelegd in de eindtermen en vormen het nieuwe kader waarin scholen en leerkrachten moeten werken.

Veel maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de overgang naar een informatiemaatschappij, de snelle technologische evolutie, de toenemende mobiliteit op de arbeidsmarkt en in het beroepsleven, de pluriformiteit van onze samenleving, maar ook de beperking van de overheidsmiddelen, dwingen het onderwijs tot bezinning. De scholen kregen de laatste jaren meer autonomie, maar tegelijk meer verantwoordelijkheden. Bovendien is ons onderwijs heel zichtbaar geworden, dankzij de eindtermen, de doorlichtingen, de mondiger ouders en leerlingen. Wat in de klas gebeurt, is niet langer de zaak van de leerkracht alleen. Leerkrachten moeten voortdurend bewijzen dat ze het goed doen. Ze verloren daarmee een deel van hun autonomie, maar deze evolutie levert ook winstpunten op. Leerkrachten worden gestimuleerd om over hun aanpak en houding na te denken, om overleg te plegen met collega's, directie en PMS-medewerkers, om met de ouders te praten. Op veel punten wordt van de leerkracht een nieuwe benadering gevraagd.

Een eerste essentiële voorwaarde is dat de leerkracht duidelijk weet welke kennis, attitudes en vaardigheden van hem worden verwacht. Deze vereisten worden nu vastgelegd in beroepsprofielen voor ervaren leerkrachten en basiscompetenties voor beginners. De beroepsprofielen weerspiegelen het ideaalbeeld dat de overheid heeft van leerkrachten. De basiscompetenties geven de minimale verwachtingen weer en zijn voor de leerkrachten wat de eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor de leerlingen zijn. Met de beroepsprofielen en basiscompetenties drukt de overheid haar visie op de maatschappelijke functies van het onderwijs en de rol van de leerkracht hierin uit. Ze stelt een streefmodel voor waardoor leerkrachten de ruimte krijgen om professioneel te groeien.

Duidelijke verwachtingen zijn belangrijk, maar dat volstaat niet. De gestelde vereisten moeten haalbaar zijn en op een ruime consensus kunnen rekenen. Daarom werd voor de opstelling van de beroepsprofielen en basiscompetenties in een uitgebreide adviesprocedure voorzien waarin zowel de Dienst voor Onderwijsontwikkeling als de Vlaamse Onderwijsraad een grote rol speelden. De DVO en de VLOR stuurden tientallen personen uit de praktijk naar de werk- en adviesgroepen. De opleidingsinstellingen en de wetenschappelijke wereld deden hun inbreng. Door deze procedure kon het ontwerp pas na een langdurig proces volledig worden afgerond, maar beschikt het nu wel over een breed draagvlak.

Van Nieuwkerke

Het is nu aan het Vlaams Parlement om zich hierover uit te spreken. Hoe belangrijk deze vernieuwingsoperatie ook is, de beroepsprofielen en basiscompetenties zorgen niet voor grote verrassingen. Ze zijn duidelijk opgesteld vanuit dezelfde onderwijsvisie als de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, namelijk een emancipatorische en leerlinggerichte visie die een brede en harmonische vorming beoogt en de nadruk legt op actief en constructief leren in een door de leerkracht georganiseerde krachtige leeromgeving. Aangezien de SP-fractie volledig achter dit concept staat, zal het niet verbazen dat we deze beroepsprofielen en basiscompetenties ten zeerste waarderen.

Vooraf de meer sociaal georiënteerde taakinvulling vinden we zeer waardevol. We zijn ervan overtuigd dat het onderwijs van groot belang is voor de toekomst van onze samenleving. Het vormt de kern van de welvaartsstaat en bepaalt de economische en sociale vooruitgang van de samenleving.

Binnen het onderwijs vormt de leraar het middelpunt. Daarom moeten de aandacht voor de leerling en de brede opdracht van de leerkracht tegenover de samenleving vooropstaan. Het hele concept gaat ervan uit dat de leerkracht in het centrum van de onderwijskwaliteit staat en dat hij een actieve bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van het onderwijs en de samenleving. De leraar moet zich bewust zijn van zijn fundamentele sociale opdracht. Van hem wordt een actief optreden verwacht. Het beroepsprofiel geeft de leraar weer meer autoriteit, aangezien hij wordt aanzien als iemand die kritisch is, die nadenkt over zijn beroep en over de manier waarop hij het uitoefent, en die in staat is om vanuit een visie gefundeerde en verantwoorde beslissingen te nemen.

Leraren zijn de motoren van kwaliteitsvernieuwing en -verbetering. Het is echter belangrijk dat het beroepsprofiel aangeeft dat goed onderwijs niet alleen afhankelijk is van bekwaamheden van de leerkrachten, maar dat het essentieel gaat om het dragen van gedeelde verantwoordelijkheden. Die verantwoordelijkheden moeten worden gedeeld tussen leerkrachten, directies, ouders, PMS-medewerkers, de overheid en de samenleving. Onderwijs is een groepsverantwoordelijkheid. De leraar moet weten dat hij niet alleen staat. Maar hij moet ook beseffen dat zijn eigen verantwoordelijkheden verder reiken dan wat in zijn klas gebeurt.

Uiteraard vormen de verantwoordelijkheden van de leerkracht ten opzichte van de leerling de kern

van het lerarenberoep. De leraar staat immers het dichtst bij de leerling. Maar uitgaande van die verantwoordelijkheden wordt in het beroepsprofiel ook gewezen op de verantwoordelijkheden van de leerkracht tegenover de school en van de hele onderwijsgemeenschap. Bovendien wordt de professionaliteit van de leraar ook in verband gebracht met zijn verantwoordelijkheid tegenover de brede samenleving. Dat is toch wel vrij nieuw en belangrijk.

Onderwijs kan immers niet los worden gezien van de brede maatschappelijke context. De samenleving beïnvloedt het onderwijs, maar omgekeerd kan het onderwijs ingrijpen op maatschappelijke ontwikkelingen. Onderwijs kan een belangrijk verschil maken ; het moet ernstig worden genomen. Hoewel aan het onderwijs geen onrealistische eisen mogen worden gesteld, kan en moet het ook een antwoord proberen te geven op de vragen en uitdagingen van de postmoderne samenleving. Van de leerkracht wordt dan ook verwacht dat hij tegenover de ontwikkelingen in de maatschappij een gefundeerd standpunt kan innemen. Via een dialoog tussen leraar en leerling moet het onderwijs zich kritisch opstellen tegenover deze ontwikkelingen, en het dictaat van bepaalde maatschappelijke krachten in vraag durven stellen.

De leerkracht wordt beschouwd als de bron van de onderwijskwaliteit. Dat geldt eigenlijk ook voor de docent in de lerarenopleiding. Eigenlijk kan dus ook voor deze docenten best een beroepsprofiel worden opgesteld. Het decreet betreffende de lerarenopleiding en nascholing heeft daar echter niet in voorzien. Aangezien de docenten van de lerarenopleidingen hebben meegewerkt aan het opstellen van de beroepsprofielen en de basiscompetenties voor leraren, kunnen we er evenwel van uitgaan dat zij hun theoretische inzichten ook op zichzelf toepassen. In elk geval zal de implementatie van de beroepsprofielen in grote mate afhangen van de inbreng van de lerarenopleidingsinstituten. Bij de doorlichtingen of de externe evaluaties van de lerarenopleidingsinstituten zal dan ook moeten worden nagegaan of zij in het opleidingscurriculum voldoende rekening houden met de maatschappelijke verwachtingen zoals die in de beroepsprofielen en basiscompetenties zijn opgenomen. Uiteraard kunnen ze daaraan een eigen dimensie toevoegen.

Er zijn uiteraard al leraren die reeds in grote mate beantwoorden aan dit beroepsprofiel. Maar voor de grote meerderheid wordt dit een uitdaging. Een goede ondersteuning is dan ook absoluut noodzakelijk. In de eerste plaats moet de leerkracht kun-

Van Nieuwkerke

nen rekenen op een ondersteunend werkklimaat in de school. Het personeelsbeleid moet zo worden opgevat dat de voorwaarden aanwezig zijn opdat de leerkrachten kunnen beantwoorden aan het beroepsprofiel. Dit veronderstelt dat er aandacht is voor teamwork, overleg en reflectie, en dat leerkrachten kansen krijgen om zich het beroepsprofiel eigen te maken of om collega's daarbij te begeleiden. Verder moet er ruimte zijn voor nascholing, en moeten er voldoende participatiemogelijkheden zijn.

Met de voorliggende basiscompetenties en beroepsprofielen wordt een hoeksteen gelegd van een vernieuwd onderwijs. Dat krijgt onze goedkeuring en steun. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering betreffende de beroepsprofielen werd binnen onze fractie op gemengde gevoelens onthaald. Mijnheer de minister, ik zeg wel degelijk dat het om gemengde gevoelens ging, en niet om onenigheid.

In eerste instantie volgt dit ontwerp van decreet op het decreet betreffende de lerarenopleiding. Daar-in werd gesteld dat de scholen meer autonomie kregen en dat daar iets tegenover moest staan. U noemde het een 'tegenpool'. Men zet hier als het ware krijtlijnen uit waarbinnen de lerarenopleiding dient te verlopen.

In dit ontwerp van decreet staan drie hoofdcomponenten. De eerste component is het beroepsprofiel, de ideale leraar. Daarvan worden de zogenaamde basiscompetenties afgeleid, namelijk hoe we jongeren moeten vormen. De derde component gaat over hoe we dit in de hogescholen moeten implementeren.

Mijnheer de minister, zonder persoonlijk te willen worden, hebben we een aantal vragen. Wie heeft de pen gehanteerd ? Wie heeft deze tekst op papier gezet ? Wie heeft zich erover gebogen ? Wie heeft bepaald welke vaardigheden een ideale leerkracht moet bezitten ? Men kan een kleuterleider of -leidster totaal niet vergelijken met een licentiaat. Een onderwijzer kan men ook niet vergelijken met een professor aan de universiteit. Mijnheer de minister, een paar weken geleden hebt u zelf gezegd dat de leerkrachten goed werk leveren. Als een door-

sneeleerkracht dit document leest, krijgt hij echter schrik.

Meer dan tien jaar geleden heb ik les gevolgd aan de normaalschool. Een van de lesgevers was een pedagoog met tien à vijftien jaar ervaring als onderwijzer. Via avondstudie aan de universiteit had hij zich herschoold tot pedagoog. De man liep niet hoog op met pedagogen, omdat ze volgens hem weinig of geen beroepservaring hadden. Het was een wijs man. Op de dag dat we ons diploma kregen, zei hij dat we nog geen onderwijzer of onderwijzeres waren, maar wel goed op weg om het te worden. Zonder dat hij het woord gebruikte, zei hij dat we de basiscompetentie hadden om aan de slag te gaan.

Ik vertel dit verhaal omdat we ons vragen stellen bij wat hier als het ideaalbeeld naar voren wordt geschoven. Is dit voldoende getoetst aan de praktijk ? De heer Sarens heeft in de commissie dezelfde vraag gesteld. De minister heeft hierop geantwoord dat alle hogescholen die een lerarenopleiding bieden, werden gecontacteerd. Ik vraag me af of dit voldoende is.

Ik denk dat men moeilijk een uitweg uit deze discussie kan vinden. Ofwel gelooft men er honderd percent in, ofwel niet. Een andere kritiek – en die is ook in de commissie aan de orde gekomen bij monde van de heer Vandebroek – betreft de door iedereen als belangrijk ervaren rol van de leerkracht. Wij zijn de laatsten om dat te ontkennen, integendeel. Desalniettemin leeft bij ons een beetje de vrees dat we hier te sterk het aspect van de vaardigheden bespelen. Ik ben de laatste om te bepleiten dat vaardigheden niet belangrijk zijn. De manier waarop een leerkracht met zijn leerlingen, met zijn directie en met zijn collega's omgaat, is belangrijk, want al te vaak is het zo geweest dat iedereen voor zijn eigen klasje en zijn eigen schoolbord stond, maar dat teamwork niet voor iedereen was weggelegd. In die brede context van vaardigheden is dat inderdaad belangrijk. Wij willen er evenwel toch voor waarschuwen dat vaardigheden alleen niet voldoende zijn. Vaardigheden die niet gestoeld zijn op de nodige kennis vormen een leeg vat. Het is natuurlijk ook zo dat een vat vol kennis dat die niet kan overbrengen naar de verschillende leeftijdscategorieën, bij gebrek aan de nodige vaardigheden, ook verloren loopt. Iemand die onderlegd is in de wiskunde, maar die niet weet hoe hij een kind van zes jaar moet bijbrengen hoeveel één plus één is, loopt ook verloren.

In die zin willen we toch pleiten voor een duidelijk symbiose tussen beide factoren, een symbiose

Van Dijk

waarbij kennis even belangrijk wordt geacht als vaardigheid, waarbij vaardigheid en kennis elkaar bevruchten om te komen tot het type van leerkracht dat hier beschreven staat. Mijnheer de minister, we zijn ons ervan bewust dat een goede leerkracht belangrijk is. Dat de leerkrachten een tijdje op de algemene kwaliteitsnorm zijn achteruitgegaan, doet ons een beetje huiveren. Er zullen nog wel andere problemen zijn, misschien wel de verloning. Ik weet het niet.

In elk geval hoor ik dagelijks in mijn eigen gemeente hoe nog met respect wordt gesproken over de meesters van vroeger, de onderwijzers van voor en na de Tweede Wereldoorlog. Er wordt nog altijd over hen gesproken als meester X of meester Y. Het waren vroeger de notabelen van het dorp : de onderwijzer, de notaris, de pastoor en de burge-meester. (*Gelach*) Maatschappelijk gezien is de rol van de leerkracht erop achteruitgegaan. (*Rumoer*) In elk geval heeft hier een maatschappelijke evolutie plaatsgevonden. Wie wil er nog in de rol van leraar stappen ? Ik denk, zowel wat het lager onderwijs betreft als voor het middelbaar onderwijs en de hogescholen, dat begaafden, die de basiscompetenties hebben, niet in het onderwijs stappen. Zij zetten zich op een andere wijze in binnen onze maatschappij. Die mensen zijn ook belangrijk. We stellen ook vast dat voor die mensen die instappen in de Normaalschool, dit de tweede, derde of zelfs vierde keuze is. Die mensen hebben een paar zaken uitgeprobeerd en daarna pas besloten in het onderwijs te stappen.

Minister Eddy Baldewijns : Ik denk dat dit tijdperk voorbij is. Het feit dat er een even lange studieduur is gekomen om kleuteronderwijzer of -onderwijzeres, onderwijzer of -onderwijzeres en regent of regentes te worden, laat de jongeren toe om een volwaardige keuze te maken tussen deze beroepen. Ook het feit dat de studieduur in het pedagogisch hoger onderwijs werd opgetrokken tot drie jaar, met daartegenover een universitaire opleiding van vier jaar, betekent dat de jongeren niet meer de waterval beoefenen, en eerst een universitaire opleiding proberen om vervolgens terug te schakelen naar een pedagogische hogeschool. We hebben inderdaad een evolutie doorgemaakt. Dat verklaart onder meer waarom we nu een andere bevolking in onze pedagogische hogescholen krijgen dan enkele jaren geleden. Dat stemt me heel optimistisch, ook voor de kwaliteit van de opleiding en van degenen die er een diploma behalen.

De heer Kris Van Dijk : In elk geval moet ik toegeven dat het optrekken van de opleiding tot drie jaar, wat een gelijkschakeling betekent, een kentering heeft teweeggebracht. Los daarvan blijft het de jongeren wel weinig aanspreken om in het onderwijs te gaan. Heel wat bekwame jonge dames en heren zouden het onderwijs een meerwaarde kunnen bieden, maar doen dat niet. De maatschappelijke evolutie of aanvaardbaarheid van de rol van iemand in het onderwijs kan natuurlijk niet van vandaag op morgen worden omgebo-gen. Ik stel enkel vast dat ze aanwezig is.

Mijnheer de minister, dat zijn de belangrijkste signalen die ik namens de Volksunie wilde geven. Kennis is voor ons zeker net zo belangrijk als vaardigheden. Hier mag geen misverstand over bestaan : we hebben volle vaten nodig die bovendien weten hoe ze de zaken moeten overbrengen aan de jongeren.

De heer Sarens heeft zijn vrees geuit toen hij vroeg in welke mate de beroepsprofielen een rol spelen bij de toekomstige evaluaties van de leerkrachten. Er werd een wetenschappelijk werk gemaakt over de ideale leerkracht. Ofwel nemen we het au sérieux, ofwel nemen we het niet au sérieux. Als we het au sérieux nemen, moet het belangrijk zijn bij de evaluatie van de leerkrachten en moet het bepalend zijn voor het type leerkracht dat we wensen. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VU*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de commissie werd afgesproken geen reflectienota op te stellen. Ik heb wel van de tijd gebruik gemaakt om te reflecteren over dit ontwerp van decreet. Ik besef dat de overheid de taak heeft de kwaliteit van het onderwijs te garanderen, dit leidt soms tot een conflict met het principe vrijheid van onderwijs en de eigen dynamiek die een school wil ontwikkelen.

Enerzijds is er de bewaking van de kwaliteit en anderzijds de vrijheid van onderwijs en de eigen dynamiek van de school. Nochtans heeft de overheid de plicht die kwaliteit te bewaken. De ouders en de samenleving verwachten dat trouwens ook van de overheid.

Een essentieel onderdeel in de bewaking van de kwaliteit is zorgen voor een goede lerarenopleiding. Hoe kunnen we de kwaliteit van de lerarenopleiding garanderen ? We moeten ervoor zorgen dat de curricula up to date zijn en dat ze een kwali-

Sannen

tatieve opleiding garanderen. Er komen natuurlijk ook externe factoren kijken bij de kwaliteit van de opleiding. Denk maar aan de instroom, die gelukkig opnieuw is gekeerd. Steeds meer merken we dat de keuze voor de studierichting een eerste keuze is.

Het risico op een tekort aan bepaalde leerkrachten kan de kwaliteit aantasten. De maatschappelijke waardering speelt terzake ongetwijfeld een rol.

Wat de curricula betreft : we moeten ervoor zorgen dat kennis en vaardigheden samen op een volwaardige, evenwichtige wijze aanwezig zijn. In het verleden was dat zeker niet altijd het geval. Ik ben ervan overtuigd dat de lerarenopleiding aan de universiteiten in het verleden veel te weinig aandacht had voor sommige elementaire vaardigheden waarover een leraar moet beschikken, net zoals in sommige normaalscholen bij bepaalde lerarenopleidingen de aandacht voor de kennisinhoud ondermaats was. Ik meen dat het decreet houdende de hervorming van de lerarenopleiding in beide gevallen een positieve invloed heeft.

Ter bewaking van die kwaliteit biedt de overheid basiscompetenties en beroepsprofielen aan, net als modellen van functiebeschrijvingen in het kader van de onmiddellijke uitoefening van de lerarenfunctie. Is dit niet teveel van het goede ? Zouden we dit niet beter beperken tot twee, namelijk de basiscompetenties en modellen van functiebeschrijvingen ? Basiscompetenties zijn immers de eindtermen die zijn vastgelegd voor een lerarenopleiding. Mijnheer de minister, het systeem van eindtermen hebben we voortdurend verdedigd, in het kader van de kwaliteitsbewaking in basisonderwijs en secundair onderwijs. Dit principe van basiscompetenties, die bepalen wat studenten die een lerarenopleiding volgen moeten bereiken, kunnen we steunen. Men kan jongeren immers niet het onderwijs insturen als ze deze competenties niet bezitten.

Ik ga er vanuit dat de hogescholen zelf wel in staat zijn om die docenten te selecteren en hen deze functiebeschrijvingen op te leggen, waardoor studenten uiteindelijk die basiscompetenties bezitten. Ik ben het dus niet eens met de heer Van Nieuwerkerke, die de mogelijkheid van beroepsprofielen voor hogeschooldocenten overweegt. Ik heb genoeg vertrouwen in het aanwervings- en personeelsbeleid van die hogescholen om te stellen dat zij die basiscompetenties zullen kunnen verwezenlijken. Hetzelfde geldt voor het secundair en

basisonderwijs. Ik vind het goed dat er modellen van functiebeschrijvingen worden gegeven. Op basis van modellen kunnen directeurs en schoolbesturen ervoor zorgen dat ze over die leraren beschikken die de leerlingen die eindtermen kunnen doen halen. Daarvoor dienen die functiebeschrijvingen.

Wat is dan de rol van deze beroepsprofielen ? Ik weet het ook niet goed. De enige rol die ik in dit geheel kan zien voor deze profielen is die van interessante wetenschappelijk-pedagogische teksten die kunnen inspireren, zowel voor het concreet maken van functiebeschrijvingen als voor het invullen van curricula bij het nastreven van basiscompetenties in de lerarenopleiding. Een grotere betekenis kan ik er niet aan hechten. Wat is dan het nut van het verankeren van deze beroepsprofielen via een decreet ? Bij het decretaal verankeren van deze wetenschappelijke en inspirerende tekst zou men ervan uitgaan dat deze tekst volledig is en dat deze voor de komende jaren vast ligt. Deze tekst is echter niet volledig.

In de commissie heb ik al gewezen op een groot tekort in deze tekst in verband met de aandacht, de detectie en het leren omgaan met leerstoornissen. Dat element is in de beroepsprofielen niet opgenomen. De ideale leraar moet blijkbaar dus niet in staat zijn om leerstoornissen in het gewone onderwijs te detecteren en te begeleiden. De VLOR heeft veel aandacht besteed aan inclusief onderwijs. In dat kader kan men niet aanvaarden dat binnen een initiële opleiding voor leraren of binnen een beroepsprofiel niet eens aandacht zou worden besteed aan dit element inzake leerstoornissen. Dit is maar één voorbeeld waarmee ik wil aantonen dat het decretaal vastleggen van deze tekst geen enkele waarde heeft en eigenlijk niet wenselijk is.

Mijnheer de minister, de duidelijkheid in het onderwijsveld zou er wel bij varen als men enkel zou beschikken over basiscompetenties voor de lerarenopleiding en over functiebeschrijvingen voor de leraren die aan het werk zijn. Om al deze redenen vind ik dat deze tekst niet decretaal moet worden verankerd. De Agalev-fractie zal dit ontwerp van decreet dus niet goedkeuren. (*Applaus bij AGALEV en de VU*)

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil iedereen bedanken voor de deskundigheid waarmee men het woord heeft gevoerd. Eerst en vooral wil ik erop

Baldewijns

wijzen dat het verankeren van bepaalde begrippen hier vandaag niet aan de orde is. De decreetgever heeft bij het decreet van 16 april 1996 inderdaad gewild dat men het zou hebben over beroepsprofielen in artikel 3, en over de basiscompetenties in artikel 5. Vandaag moeten we dit dus niet meer herkauwen. Ik begrijp de heer Sannen wanneer hij daarop terugkomt.

In de ondertoon van de verschillende uiteenzettingen meen ik ook een bijzondere appreciatie te hebben opgemerkt vanuit dit parlement voor het werk dat door de leraren in de praktijk wordt verricht. De ene zou graag de maatschappelijke waardering nog iets sterker uit de verf willen zien komen. Ik vind dat ook wel, maar ik zie niet hoe het mogelijk zou zijn om dat op decretale wijze te verankeren. Misschien is dat een oefening voor later.

De heer Van Dijck heeft er terecht op gewezen dat we de taak van het onderwijs zo ruim mogelijk moeten zien. Het is niet alleen een kwestie van onderwijs in de enge zin van het woord. Het is ook een kwestie van opvoeden en van het inbedden van het onderwijs in de sociale en maatschappelijke context. Ook andere sprekers hebben daarop gewezen.

Ik wil nog even stilstaan bij het volgende. We koesteren vandaag heel wat verwachtingen inzake ons onderwijs. Ik heb soms het gevoel dat we dat onderwijs te veel bevragen. Daarnaast verwachten we ook te veel van onze leraren. Die mensen, opgeleid door een vorige generatie, moeten allemaal een volgende generatie voorbereiden. Ze hebben de opdracht om twee generaties te overbruggen met het instrumentarium dat hen vandaag ter beschikking staat. Dit is een bijna bovenmenselijke opdracht. Deze leraren kunnen dus niet voortdurend up to date blijven bij kennis en vernieuwing van allerlei aard. Het is essentieel dat zij over een pakket aan vaardigheden beschikken, de ene niet minder waard dan de andere, in functie waarvan kennis en ook houdingen worden gedefinieerd. Vaardigheden zijn ook voor onderwijsgevend van het allergrootste belang.

Vandaag maken we een onderscheid tussen basiscompetenties en beroepsprofielen. Soms blijkt er een neiging, bij de een nadrukkelijker dan bij de ander, om het verschil tussen beide groepen nogal groot voor te stellen. We moeten erop toezien dat we geen gebrek aan waardering tonen voor het werk van degenen die pas beginnen in het onderwijs. We mogen niet te veel reflecties maken over

wat deze mensen ertoe heeft geïnspireerd om voor het onderwijs te kiezen. Dat zouden we voor vele andere beroepen kunnen doen. We zouden zelfs rondom ons kunnen kijken.

Het is belangrijk om deze vaardigheden centraal te stellen. Deze kennis en vaardigheden zijn van alle tijden. Mijnheer Van Dijck, u hebt dit zonet ook gezegd. Ik heb tijdens mijn opleiding een gelijkaardige situatie meegemaakt. Mensen met een zekere praktijkervaring, die alle knepen kennen van methodologie, didactiek en pedagogie, zullen aan hun studenten veel meer kunnen overdragen dan anderen. Dat bewijst nogmaals hoe belangrijk die onderwijsvaardigheden zijn in het schoolproces en voor de klas. De wijze pedagoog uit het betoog van de heer Van Dijck legde de nadruk op evoluties in een onderwijsloopbaan, op vaardigheden, op het feit dat kennis en houding een belangrijk gegeven zijn bij kinderen en leerkrachten. We moeten een synthese vinden tussen al deze doelstellingen.

De heer Sannen heeft nogmaals gewezen op de vele begrippen die worden ingevoerd. De decreetgever heeft dit ook gewild in 1996. We moeten ze eens op een rijtje zetten.

Ten eerste zijn er de basiscompetenties. Dit zijn de startcompetenties die men op het einde van een opleiding moet hebben bereikt om als kersvers leraar het beroep te kunnen opnemen. De lerarenopleiders moeten zich daar dan ook naar richten in hun onderwijsprogramma. De heer Sannen heeft dit ook duidelijk gezegd. Daar is geen discussie over.

Ten tweede zijn er de functiebeschrijvingen. Ze worden geformuleerd op basis van modellen die ter beschikking worden gesteld en na onderhandelingen met de inrichtende machten. Hierin wordt op een gedetailleerde wijze voor de individuele leraar in een individuele school, afhankelijk van de schoolse context, aangegeven wat de leraar moet kunnen bereiken. Men moet daarvoor rekening houden met ervaring, interesses, enzovoort.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, u zegt : 'na onderhandeling met de inrichtende macht'. Het is nochtans logisch dat er wordt onderhandeld tussen de directie en de leraar over de specifieke functiebeschrijving die voor hem van toepassing is. De functiebeschrijving is iets individueels, en komt slechts tot stand in samenspraak van de directie met de leraar.

Minister Eddy Baldewijns : We zitten blijkbaar op dezelfde lijn, want u herhaalt gewoon wat ik zeg.

Baldewijns

Alleen kan de directeur voor de invulling van de grote doelstellingen de vertegenwoordiger zijn van de inrichtende macht.

Bij de functiebeschrijving gaat het erom precies te weten wat een leraar moet doen, in welke school, in welke omstandigheden en wat hij moet kunnen bereiken. Daarom zullen de functiebeschrijvingen veel gedetailleerder zijn. Daar zijn we het over eens. Ze kunnen bijvoorbeeld gericht zijn op een specifiek thema voor een jaar.

Beroepsprofielen zijn ideaaltypische omschrijvingen van het functioneren van een ervaren leraar. Het gaat om een niveau dat een leraar heeft kunnen bereiken dankzij een doorgedreven vorm van professionalisering, door middel van nascholing, begeleiding en zelfstudie, kortom door een vorm van permanente vorming.

Dit kan dienstig zijn om het programma van de permanente vorming en nascholing mee op te bouwen. De beroepsprofielen kunnen dus echt afwijken van of verder ontwikkeld zijn ten opzichte van de basiscompetenties die men kan verwachten van een beginnende leraar.

Ik plaats de functies van de drie nog eens naast elkaar. Dat was een uitdrukkelijke vraag van de heer Sarens. Basiscompetenties vormen de basis om een lerarenopleiding door te lichten. Beroepsprofielen, extreem beschouwd, helpen de inspectie om scholen door te lichten. Functiebeschrijvingen zijn instrumenten voor de lokale school, bestemd voor het opstellen en volgen van taken voor iedere individuele leraar.

Aan de hand van de beroepsprofielen kan men bij de visitatie van een school uitmaken welke nascholingsprogramma's specifiek kunnen worden aanbevolen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Wat bedoelt u met gehanteerd worden in het kader van de doorlichting van de school ?

Minister Eddy Baldewijns : Ik geef het concrete voorbeeld van de navorming of begeleiding, wat men als bijscholing kan aanprijzen voor een bepaalde school. Als men vaststelt dat er voor het ideale type of het hoge niveau dat men wenst te bereiken, in een globale context correcties, verbe-

teringen en bijstellingen mogelijk zijn, dan komt het deze equipe toe die aan te bevelen.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, dit is toch een bijzonder dynamisch gegeven ?

Minister Eddy Baldewijns : Het onderwijs is in zijn geheel dynamisch. We moeten er rekening mee houden dat we deze oefening over enkele jaren opnieuw zullen moeten maken. Misschien moeten er dan nieuwe accenten worden gelegd. De invoering van de ICT in het onderwijs kan specifieke omwentelingen met zich brengen en zal op termijn een specifieke invulling vereisen. Nu kan men het themagericht inbrengen, maar het zou kunnen dat we het na een aantal jaren moeten verfijnen en het meer in de beroepsprofielen moeten inschrijven. Mogelijk moeten we het dan ook in de basiscompetenties nader specificeren.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Vindt u het dan niet merkwaardig, mijnheer de minister, dat de basiscompetenties, waarin men een parallel kan trekken met de eindtermen, niet decretaal worden bekrachtigd, en dat men een dergelijk dynamisch gegeven zoals een beroepsprofiel, wel decretaal wordt bekrachtigd ?

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer Sannen, verwar het ene niet met het andere. De eindtermen waren ook de einddoelen die men voor ogen hield op het einde van een cyclus. Als we nu echt een parallel willen trekken, dan zeggen we dat men eindtermen heeft op het einde van een cyclus. In de onderwijsloopbaan bestaat ook dit ideaalbeeld van wat zou moeten kunnen worden bereikt bij de leerkrachten. De opbouw ervan kan van ergens beginnen. De basiscompetenties zijn dan de grondslag. Ik denk dat we het daarover eens zijn. Ik weet dat u daar een andere beeld van wilt ophangen, maar het kan ons niet overtuigen.

Mijnheer de voorzitter, de heer Van Dijk heeft vandaag enkele bekommernissen uitgedrukt omtrent het democratische draagvlak dat men heeft gezocht om deze elementen in te voeren. De DVO ook besprekingen gevoerd met het veld. Ik wil dit voor u op een rijtje zetten, mijnheer Van Dijk.

De voorstelling van en de raadpleging over het eerste ontwerp werd gehouden in december 1996 bij alle hogescholen. Dit hebt u ook gezegd. De informatie en de raadpleging bij de scholen van het basis- en secundair onderwijs had plaats in maart

Baldewijns

1997. Het is dus geen kwestie van alleen maar consultatie bij de hogescholen.

Dan volgde er opnieuw een ronde van informatie en raadpleging van de hogescholen over de herwerkte teksten in juli 1997. Nadien is er permanente informatieverstrekking geweest via informeel contact en met verspreiding van documenten aan het hele onderwijsveld. Naderhand is de adviesprocedure gevolgd in de Vlaamse Onderwijsraad, en ik meen ook te mogen zeggen dat ook vertegenwoordigers van de hogescholen in de adviescommissies van de DVO aanwezig waren.

Er is dus een vrij breed terrein bestreken. Uiteraard gaat het hier over een 'nieuwigheid', maar diegenen die met grote motivatie, en inzet met het grote hart – wat toch vele mensen in het onderwijs kenmerkt – aan hun werk bezig zijn, zal dit niet met verstomming slaan. Ik denk dat ze wel weten in welke richting ze verder kunnen. Ieder leerkracht heeft voor zichzelf zijn eigen doelstellingen opgemaakt en bepaald waar hij of zij wil komen met een klas op het einde van een leerjaar, maar ook op het einde van hun eigen carrière. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 29 september 1998 betreffende de beroepsprofielen van de leraren.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Het besluit van de Vlaamse regering van 29 september 1998 betreffende de beroepsprofielen van de leraren wordt bekrachtigd.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 14 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Carl Decaluwé c.s. betreffende het statuut en de rechtspositie van VT4

– 1040 (1997-1998) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Decaluwé c.s. betreffende het statuut en de rechtspositie van VT4 dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het decreet tot wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 ;
- gelet op de Europese tv-richtlijn ;
- overwegende dat VT4 verklaard heeft alsnog niet naar Vlaanderen te komen ;
- overwegende dat Vlaanderen strengere criteria wil hanteren dan de Europese mediawetgeving ;
- overwegende dat er een feitelijke oneerlijke concurrentie met de Vlaamse landelijke commerciële omroep bestaat ;
- overwegende dat een aantal juridische procedures in verband met het reclamemonopolie lopen ;
- vraagt de Vlaamse regering om de mogelijkheid te onderzoeken om het Vlaams Commissariaat voor de Media de Vlaamse mediawetgeving te laten toepassen op VT4.

Voorzitter

De bespreking is geopend.

De heer Doomst, verslaggever, verwijst naar zijn verslag.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 14 uur de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

STATUUT van het personeel van het algemeen secretariaat van het Vlaams Parlement**Bespreking**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het statuut van het personeel van het algemeen secretariaat van het Vlaams Parlement.

Op zijn vergadering van heden, 14 december heeft het Uitgebreid Bureau drie tekstwijzigingen aangenomen, op de ontwerp tekst die aan de leden werd bezorgd.

Het gaat om wijzigingen in de artikelen 11.59 en 15.5 en in bijlage 7.

Die tekstwijzigingen werden op de banken rondgedeeld.

De bespreking is geopend.

De heer Suykerbuyk, voorzitter van de werkgroep Personeelsstatuut, verwijst naar zijn verslag.

Vraagt nog iemand het woord ? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 14 uur de hoofdelijke stemming over het statuut houden.

REGLEMENT VAN TOEKENNING van medewerkers aan de voorzitter, aan de leden van het uitgebreid Bureau, aan de fracties en aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers**RECHTSPOSITIEREGELING van de medewerkers van de voorzitter, van de leden van het uitgebreid Bureau, van de fracties en van de Vlaamse volksvertegenwoordigers****Bespreking**

De voorzitter : Dames en heren aan de orde zijn het reglement van toekenning van medewerkers aan de voorzitter, aan de leden van het Uitgebreid Bureau, aan de fracties en aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de rechtspositieregeling van de medewerkers van de voorzitter, van de leden van het Uitgebreid Bureau, van de fracties en van de Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Ik stel voor hierover één gezamenlijke bespreking te houden met dien verstande dat de hoofdelijke stemmingen gescheiden blijven. Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

De bespreking is geopend.

De heer Van Grembergen, voorzitter van de werkgroep Statuut van het politiek personeel, heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, met de fractievoorzitters en de secretarissen van de fracties hebben we dit delicate punt van statuut en vergoeding van de medewerkers van de voorzitter, van de fracties en van de individuele volksvertegenwoordigers besproken. De bedoeling was in algemene zin het Vlaamse Parlement als werkgever in te vullen – iets waarover geen enkele twijfel zou mogen bestaan of geen discussies zouden mogen worden gevoerd. Het toezicht over de medewerkers zou in hoofdte moeten gebeuren of van de voorzitter voor zijn medewerkers, of van de fractievoorzitters voor de fractiemedewerkers, of van de volksvertegenwoordiger voor zijn individuele medewerker.

Men heeft dan een algemene harmonisatie als basis van het statuut genomen, zodanig dat de vergoeding van onze medewerkers naar billijkheid en redelijkheid in een behoorlijk kader kan worden geplaatst en min of meer de vergelijking kan doorstaan met de vergoeding die wordt betaald aan de personeelsleden die rechtstreeks voor het Vlaams Parlement werken.

Van Grembergen

Er werd ook een modernisering doorgevoerd. Zo worden een aantal verloven geregeld die in ons huidige maatschappelijk bestel algemeen zijn aanvaard : opvangverlof, ouderschapsverlof, verlof voor het verstrekken van palliatieve zorgen, enzovoort. Dit geldt niet alleen voor de personeelsleden, maar ook voor de fractiemedewerkers. Dit wordt evenwel niet op dezelfde wijze ingevuld voor de individuele medewerkers van de volksvertegenwoordiging.

Voor de salaris- en de ontslagregeling verwijs ik naar het algemeen geheel. Ik wijs er ook nog op dat deze rechtspositieregeling op 1 januari 1999 in werking treedt.

Daarnaast is er nog een aanpassing doorgevoerd met betrekking tot de toekenning van personeelsleden aan de fracties. Er is een opwaardering doorgevoerd waarbij de basisstructuur voor elke fractie wordt vergroot. Bovendien kan ook een niet-erkende fractie die een drie- of viertal leden telt, voor het eerst rekenen op één wetenschappelijk medewerker. Niet-erkende fracties die vijf of zes leden tellen, hebben dan recht op anderhalve wetenschappelijke medewerker. Zo worden ook zij in de mogelijkheid gesteld de stukken in dit parlement op de voet te volgen. Deze nieuwe regeling gaat echter pas bij het begin van de volgende zittingsperiode in, dus na de verkiezingen. (*Applaus*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 14 uur de hoofdelijke stemmingen over het reglement van toekenning en over de rechtspositieregeling houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.18 uur.*
